

2022

Lało w Teatrze

Wstęp

Dla zespołu Lata w teatrze 2022 rok był wyjątkowy, ale też bardzo pracowity. Obchodziliśmy jubileusz piętnastolecia programu – kulminacją wydarzeń było Święto Lata w teatrze, podczas którego spotkałyśmy się razem z całą rodziną Lwt: osobami realizującymi i koordynującymi projekty, prowadzącymi zajęcia, sprawującymi opiekę, będącymi w Zespole Sterującym, sympatyzującymi z programem i koordynatorkami dotychczasowych edycji. Podczas wydarzenia zorganizowanego 15 października 2022 w klimacie letniego kurortu uzdrowskiego oddawaliśmy się rozmowom, refleksjom i zabawie. Uruchomiłyśmy ponadto nabór tekstów do jubileuszowej publikacji „15 tekstów na piętnastolecie programu Lato w teatrze”. Bardzo ważne było dla nas zaangażowanie osób, które mają doświadczenie w realizacji projektów, w tworzenie tego wydawnictwa.

zobacz
publikację

Zebranie materiału:

Katarzyna Kotarska, Joanna Krukowska-Gulik i Maria Babicka

Redakcja i korekta:

Katarzyna Piwońska

Projekt layoutu i skład:

Karolina Witowska

Opisy projektów powstały na podstawie informacji przekazanych przez realizatorów warsztatów.

Program Lato w teatrze jest realizowany przez Dział Pedagogiki Teatru Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Był też drugi powód, dla którego ten rok był inny niż wszystkie – inwazja Rosji na Ukrainę sprawiła, że wiele osób uchodźczych zza wschodniej granicy osiedliło się w Polsce. W odpowiedzi na tę sytuację zawnioskowaliśmy o zwiększenie dotacji celowej z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. To dało nam możliwość objęcia wsparciem grantowym większej liczby beneficjentów oraz zwrócenia uwagi na projekty, które włączają osoby prowadzące i uczestniczące z Ukrainy. Budżet tegorocznej edycji był największy w historii programu i wynosił 2,5 mln złotych! Te środki Zespół Sterujący (w składzie: Elżbieta Wrotnowska-Gmyz, Katarzyna Kotarska, Maciej Ogórek, Marcin Pasierbski i Tomasz Daszczuk) przyznał 69 projektom, z czego 1 milion złotych przeznaczono na 28 projektów realizowanych w module Lato w teatrze Ukraina. Podczas wakacji okazało się, że ośrodki działające poza tym module także włączały osoby z Ukrainy oraz osoby migranckie z innych krajów do swoich działań. W związku z tym przygotowaliśmy tłumaczenia komunikatów o programie oraz tłumaczenia w notesach dla osób uczestniczących w projektach.

Organizacyjnie było to dla nas ogromnym wyzwaniem: dotacja dla 69 ośrodków to największa w historii programu liczba dofinansowań! Otrzymały je samorządowe instytucje kultury i biblioteki, teatry, a także organizacje pozarządowe: stowarzyszenia, fundacje i pierwszy raz w historii programu koło gospodyń wiejskich!!!

Tych pierwszych razów było w 2022 roku wiele: pierwszy raz we wspólnej koordynacji spotkały się Katarzyna Kotarska i Joanna Krukowska-Gulik, pierwszy raz zrealizowałyśmy w dwóch turach zjazd majowy (bo uczestniczyło w nim łącznie ponad 70 osób!), a także pierwszy raz odbyło się świąteczne bożonarodzeniowe spotkanie online realizatorów i realizatorek Lwt 2022. Pierwszy raz w historii programu uruchomiłyśmy także grupę ekspertów i ekspertek z różnych obszarów, z którymi można było skonsultować ważny dla zespołu projektowego temat.

W 2022 roku powstała także nowa strona internetowa programu, na której zamieszczamy nie tylko aktualności związane z programem, materiały konkursowe, ale także opisujemy założenia programu, zmiany, które wprowadzamy i dzielimy się publikacjami, które powstały zarówno w ramach Lwt, jak i innych pedagogicznoteatralnych działań.

Co roku programowi Lato w teatrze towarzyszą działania rozwojowe: spotkania dla osób aplikujących w konkursie, spotkania z Zespołem Sterującym dla wnioskodawców, którzy nie otrzymali dotacji, warsztaty dla osób realizujących projekty, a także dla wszystkich zainteresowanych, webinary dotyczące poszczególnych etapów realizacji projektów, ewaluacja.

W tym roku oprócz tych stałych punktów otworzyliśmy nowy cykl spotkań: „Przeźródź do rozmowy”. Tuż po wybuchu wojny w Ukrainie od 1 do 4 marca prowadziłyśmy stały dyżur na zoomie, podczas którego społeczność związana z programem Lwt mogła przyjść i porozmawiać o aktualnej sytuacji i swoich emocjach. Spotkania miały wspierać osoby uczestniczące i pomagały nam rozpoznać, jak sytuacja polityczna wpływa na prowadzone działania. Okazało się, że format spotkań jest na tyle pojemny, że kontynuowałyśmy go także jesienią, a podczas webinarów poruszyłyśmy również inne ważne tematy z perspektywy realizatorów Lwt.

Nieodłączną częścią Lata w teatrze jest także projekt artystyczno-edukacyjny w namiocie cyrkowym. Spektakl „Jak przestałem być idealny” w reżyserii Justyny Lipko-Koniecznej, Justyny Sobczyk i Justyny Wielgus jest już piątą produkcją, którą publiczność obejrzała pod naszym biało-niebieskim szapito. Powstał on jako koprodukcja z Fundacją Teatr 21. Przedstawienie zostało zagrane dziewięciokrotnie w dniach od 7 do 18 lipca 2022. Objazd spektaklu otworzył pokaz w warszawskiej Królikarni, współorganizowany przez Muzeum Narodowe w Warszawie. W kolejnych dniach przedstawienie zagościło w Nidzicy, Korszach i Lidzbarku Warmińskim.

Szczegółowe informacje na temat tego wyjątkowego i pracowitego roku oraz wszystkich 69 zrealizowanych projektów zamieszczamy w dalszej części.

Zapraszamy do lektury!

zobacz mapę
15. lat działań

STATYSTYKI

LATO W TEATRZE

– konkurs grantowy

- 69** dofinansowanych projektów, w tym:
 - 37** w module LwT
 - 4** w module LwT+
 - 28** w module LwT Ukraina
- 1735** uczestników i uczestniczek projektów, w tym:
 - 363** uczestników i uczestniczek innych narodowości
 - 352** osoby narodowości ukraińskiej
- 696** osób zaangażowanych w realizację projektu, w tym:
 - 84** osoby innych narodowości zaangażowanych w realizację projektu
 - 75** osób narodowości ukraińskiej
 - 241** wolontariuszy i wolontariuszek
- 114** pokazów finałowych ogółem (na żywo lub / i online)
- 35592** widzów i widzek pokazów finałowych widzów pokazów online

– projekt w namiocie cyrkowym

- 900** km trasy objazdu
- 4** miejscowości
- 9** pokazów spektaklu, w tym:
 - 2** spektakle z tłumaczeniem na PJM
 - 4** spektakle z audiodeskrypcją
 - 5** spektakli z tłumaczeniem na język ukraiński
- 25** artystów i artystek
- 130** uczestników i uczestniczek warsztatów
- 2000** widzów i widzek pokazów w namiocie

15. URODZINY LATA W TEATRZE

Z okazji piętnastolecia programu przygotowaliśmy szereg wydarzeń oraz specjalną kampanię promocyjną. Obchody jubileuszu zapowiadaliśmy już w grudniu 2021 roku, rozsyłając wszystkim dotychczasowym beneficjentom pomarańczowe, urodzinowe kalendarze – otrzymało je 220 ośrodków! Zaprosiliśmy realizatorów i realizatorki do włączenia się w świętowanie poprzez nadsyłanie wspomnień z minionych edycji. Dzięki temu początek 2022 roku był dla nas lato-teatralną podróżą w czasie – otrzymane materiały umieszczaliśmy na fan page'u Lata w teatrze.

Przygotowaliśmy jubileuszową identyfikację wizualną oraz nagraliśmy filmy z wypowiedziami wszystkich dotychczasowych koordynatorek Lata w teatrze, które opowiadają o początkach programu, wprowadzanych zmianach, projektach realizowanych w czasach czasy pandemii i planach na jubileuszową 15. edycję.

**Zobacz relacje
koordynatorek**

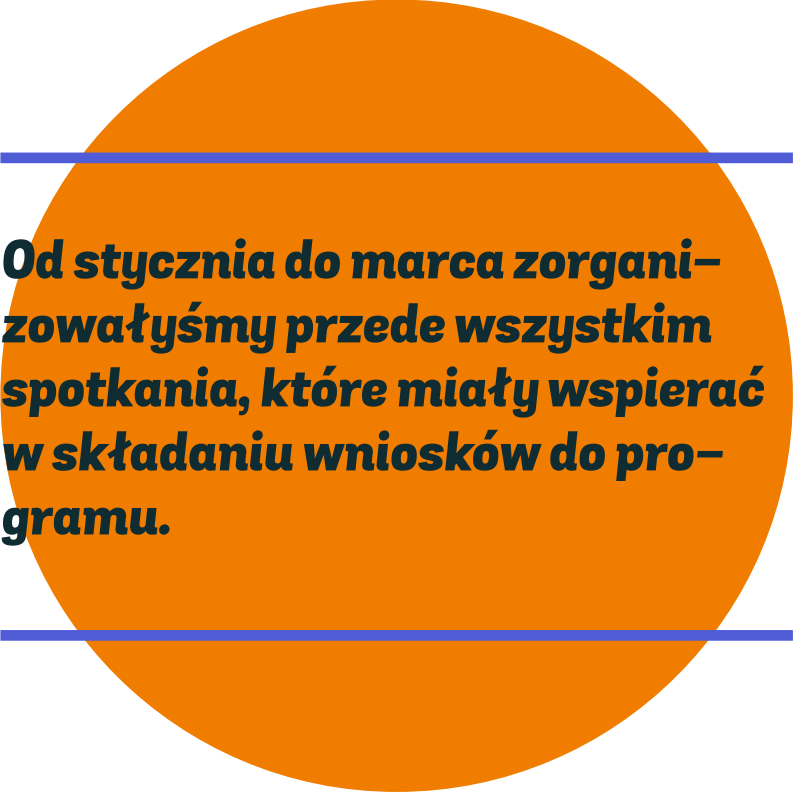
15 października w przestrzeniach Ośrodka Kultury Ochoty w Warszawie wspólnie ze wszystkimi osobami, które realizowały projekty w 2022 roku (spotkaniu towarzyszyła ewaluacja tej edycji) oraz gośćmi i rodziną Lwt, czyli osobami związanymi z programem i czującymi się jego częścią, świętowałyśmy 15. urodziny programu. Była to okazja do spotkań i rozmów. Dzień rozpoczął się śniadaniem, był też czas na urodzinowe życzenia i tort ze świeczkami, odbyły się także warsztaty, sieciujące rozmowy stolikowe, improwizowane show, koncert i impreza taneczna. Najpiękniejsze było to, że wszystkie wydarzenia tego dnia, warsztaty, jedzenie oraz niezwykłą scenografię przygotowały osoby związane z programem!

**Zobacz film
z 15. urodzin**

KONKURS GRANTOWY – EDYCJA 2022

Lato w teatrze to nie tylko realizacja wakacyjnych projektów! Równoważne są dla nas działania dbające o rozwój osób zajmujących się edukacją, animacją, a przede wszystkim pedagogiką teatru! W związku z tym organizujemy warsztaty, webinary i spotkania, które wspierają osoby piszące wnioski, a w późniejszym etapie realizujące projekty. W 2022 roku odbywały się one na żywo oraz online.

Od stycznia do marca zorganizowałyśmy przede wszystkim spotkania, które miały wspierać w składaniu wniosków do programu.

WYDARZENIA DLA OSÓB ZAINTERESOWANYCH REALIZACJĄ LATA W TEATRZE

Będąc w drodze. Ćwiczenia z równowagi | prowadzenie: Weronika Idzikowska

Warsztaty związane z planowaniem działań zawodowych i snuciem planów odniesieniu do tego, co za nami. Osoby uczestniczące mogły przyjrzeć się temu, co chcą zostawić, a co nowego wprowadzić w swoją pracę i do czego w niej dążą.

Budowanie zespołu projektowego | prowadzenie: Justyna Czarnota

Warsztat dotyczył pracy w zespole i tego, co może ją wspierać. Podejmował też temat zapraszania innych do współpracy i umawiania się na wspólne działanie.

Krok po kroku. Wprowadzenie do pedagogiki teatru | prowadzenie: Magdalena Szpak, Joanna Krukowska-Gulik

Warsztaty, które w sposób praktyczny przedstawiały pedagogikę teatru i sposoby wykorzystywania jej w pracy z grupą.

Dostępność, włączanie. Od idei do praktycznych rozwiązań | prowadzenie: Justyna Sobczyk, Anna Żórawska

Spotkanie pokazywało, jak uwzględniać różne potrzeby dzieci / młodzieży z niepełnosprawnościami, jak włączać, a nie wykluczać oraz co warto lub trzeba zrobić, by wydarzenie było dostępne.

Przestrzeń do wypowiedzi | prowadzenie: Michał Domański, Sebastian Świąder

Warsztaty poświęcone były temu jak uruchamiać młodzież do twórczej wypowiedzi oraz jak tworzyć przestrzeń do wypowiedzania własnego zdania i budować na nim materiał sceniczny.

Dramaturgia tekstu – dramaturgia procesu | prowadzenie: Justyna Lipko-Konieczna

Podczas warsztatów osoby uczestniczące doświadczały grupowego tworzenia scenariusza spektaklu (lub działania). Miały okazję sprawdzić, jak – wychodząc od idei czy utworu literackiego – zaprojektować spotkanie twórcze uwzględniające podmiotowość i potrzebę ekspresji wszystkich.

Szkolenie dla wnioskodawców | prowadzenie: Justyna Czarnota, Katarzyna Kotarska, Joanna Krukowska-Gulik

Jak co roku w okresie trwania naboru w konkursie odbyło się online spotkanie dla osób zainteresowanych składaniem wniosku. Koordynatorki programu przybliżyły jego idee, a także szczegółowo opowiedziały o założeniach formalnych i organizacyjnych składania wniosków w systemie Witkac oraz głównych zapisach regulaminu, a także odpowiadały na pytania osób uczestniczących.

MAJOWE SPOTKANIE BENEFICJENTÓW PROGRAMU

Tym razem (ze względu na otrzymanie dodatkowego dofinansowania z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego i tym samym znacznie zwiększoną liczbę beneficjentów) przeprowadziliśmy szkolenie majowe w dwóch turach wyjazdowych. Program obu szkoleń był identyczny, zmieniły się jednak osoby prowadzące szkolenia. Pracowaliśmy w Oblasówce koło Janowca, a celem wyjazdu było wsparcie liderów i liderek projektów w byciu rzecznikiem / rzeczniczką idei Lata w teatrze w swoich projektach. Każda osoba uczestnicząca mogła przyjrzeć się temu, która z idei programu jest jej najbliższa, a także sprawdzić, która z nich wpisuje się w reprezentowany przez nią projekt i zastanowić, w jaki sposób będzie w nim realizowana. Istotą wyjazdowych szkoleń majowych jest także poznanie się, sieciowanie i wymiana w gronie beneficjentów programu. Szkoleniom towarzyszył wykład Eweliny Jurasz (dyrektorki BWA w Krośnie) na temat trudności, które mogą nas spotkać podczas realizacji założonych idei.

Zobacz film
o szkoleniu

Szkolenie prowadziły: Justyna Czarnota, Katarzyna Kotarska, Joanna Krukowska-Gulik
oraz: Izabella Gawęcka, Alicja Brudło, Pamela Leończyk, Elżbieta Lewandowicz, Agata Łukaszewicz, Karolina Jastrzębska-Mitzner

Gościni: Ewelina Jurasz

SZKOŁA PEDAGOGÓW TEATRU – WARSZTATY DLA REALIZATOREK I REALIZATORÓW PROJEKTÓW

W 2022 roku postanowiliśmy dotrzeć z warsztatami nie tylko do osób koordynujących projekty, ale też do członków i członkiń ich zespołów. Zorganizowaliśmy spotkania tematyczne dla wszystkich chętnych zaangażowanych w realizację latoteatralnych projektów. Odbywały się online w czerwcu w następujących obszarach:

Konflikt rozwija | prowadzenie: Konrad Sobczyk

Spotkanie poświęcone rozwiązywaniu konfliktów było okazją do poznania i przećwiczenia metod/technik, które pozwalają przejść od wzajemnych zarzutów do wzajemnego zrozumienia i pracy nad rozwiązaniami opartymi o potrzeby wszystkich zaangażowanych stron.

Włączanie dzieci i młodzieży z Ukrainy w działania podczas Lata w teatrze | Prowadzenie: Weronika Idzikowska

Webinar poświęcony temu, co warto wziąć pod uwagę, planując i realizując Lato w teatrze z udziałem dzieci i młodzieży z Ukrainy. Spotkanie pozwalało wypracować w grupie konkretne rozwiązania, które mogą wspierać pracę z grupami wielokulturowymi.

Wyobrażenia w kryzysie |

prowadzenie: Justyna Lipko-Konieczna

Podczas warsztatów osoby uczestniczące skupiały się na pojęciach konfliktu i kryzysu w odpowiedzi na doświadczenie wojenne, które stanowiło punkt odniesienia dla naszej codzienności. Podczas warsztatów wspólnie zastanawiano się, jak w zajęciach twórczych dla dzieci i młodzieży sięgać do tematów trudnych, by nie generować stresu i traumy, lecz szukać języka i strategii komunikacji ułatwiających najmłodszemu radzenie sobie z obrazami wojny, migracji, zagrożenia.

Kultura dostępna, kultura włączająca |

prowadzenie: Anna Rochowska

Spotkanie było poświęcone prowadzeniu warsztatów dla osób z różnymi niepełnosprawnościami oraz włączaniu do działania w grupie osób nieneurotykowych.

Publiczność. Poszerzanie pola, perspektyw i rozumienia |

prowadzenie: Anna Tuderek

Spotkanie było podzielone na dwa bloki: wykładowy oraz dyskusyjno-ćwiczeniowy. Ich wspólnym mianownikiem była próba odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób możemy myśleć o budowaniu relacji z rodzinami w kontekście krótkich wakacyjnych projektów.

Dramaturgia rzeczy znalezionych |

prowadzenie: Michał Buszewicz

Warsztat polegał na tworzeniu własnych struktur dramaturgicznych na podstawie materiałów „znalezionych” rozumianych jako: rozmowy, improwizacje, dokumenty, zdjęcia, obrazy. Podczas zajęć uczestnicy zastanawiali się, jakie materiały są najlepsze dla ich twórczych planów i poszukiwali najbardziej owocnych sposobów łączenia ich w pełnowymiarowe teksty dla teatru.

Słuchanie. Co to jest? |

prowadzenie: Adam Światała

Podczas warsztatów osoby uczestniczące zastanawiały się, jak zintegrować jakości kluczowe dla szeroko pojmowanego świata muzyki z jakościami komunikacji, współpracy i zespołowej kreatywności. Można było porozmawiać o spontanicznej synchronizacji i pulsie grupy.

Improwizacja ruchowa i choreografia eksperymentalna w pracy z młodzieżą i w projektach społecznych |

prowadzenie: Maria Stokłosa

Warsztat składał się z praktyki ruchowej opartej na prostych zadaniach wprowadzających ciało w ruch. Na tej podstawie wyróżnione zostały poszczególne elementy tańca i kompozycji. Osoby uczestniczące badały, czy ugruntowanie w ciele i doświadczeniu zmienia coś w naszym samopoczuciu i jaki wpływ może mieć ten proces na kreatywność i chęć współpracy.

PRZESTRZEŃ DO ROZMOWY

Chwilę po inwazji Rosji na Ukrainę uruchomiłyśmy „Przestrzeń do rozmowy”. Początkowo był to prowadzony przez nas dyżur online dla osób, które na co dzień pracują z dziećmi i młodzieżą, projektują działania lub chcą pracować z osobami uchodźczymi. Byłyśmy otwarte na wszystkich, którzy chcieli przyjść i podzielić się swoimi emocjami, myślami, wyzwaniem... Chciałyśmy dzięki tym spotkaniom zastanowić się, jak możemy odpowiadać w programie Lato w teatrze na zaistniałą sytuację. Od kwietnia pod tym samym szyldem prowadziłyśmy spotkania tematyczne: zaproszone przez nas osoby prezentowały swoje działania, a osoby uczestniczące mogły zadawać pytania i dyskutować w kameralnych grupach.

W tym cyklu zorganizowałyśmy następujące webinary:

Osoby z Ukrainy w teatrze – o formach działań na rzecz osób z Ukrainy

W spotkaniu wzięły udział duety dyrektorsko-edukatorskie: Iwona Woźniak i Agata Kędzia z Teatru Zagłębia w Sosnowcu; Michał Derlatka i Monika Tomczyk z Teatru Miniatura w Gdańsku oraz przedstawicielki Instytutu Teatralnego: Anna Chylak i Lena Tworowska. Tematem były inicjatywy podejmowane przez teatry na rzecz włączania w działania osób z Ukrainy.

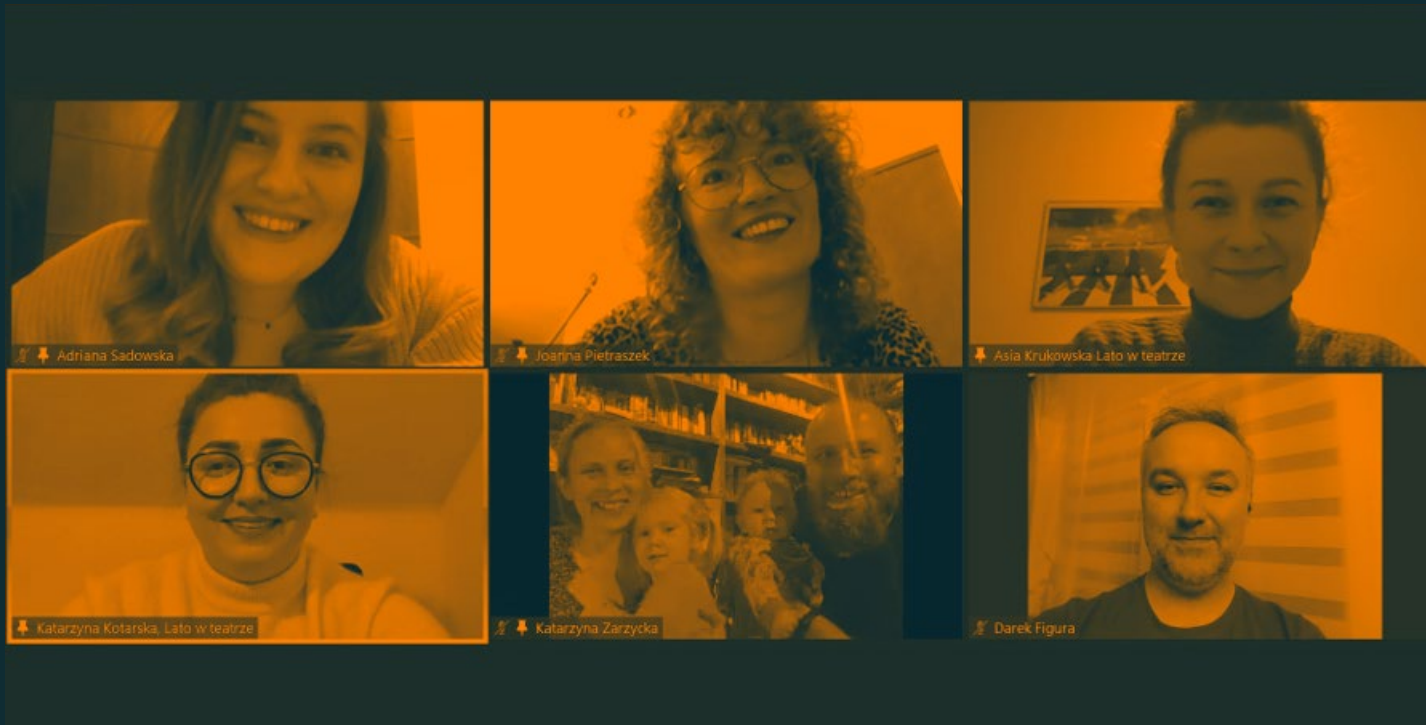
Działania teatralne współprowadzone przez artystów i edukatorów z Polski i Ukrainy

W spotkaniu wzięli udział Yaroslava Yevdokymenko i Małgorzata Adamczyk z Teatru im. Hansa Christiana Andersena w Lublinie oraz Yelyzaveta Yakunina i Przemysław Furdak z Fundacji Teatr Układ Formalny z Wrocławia. Oba duety opowiadały o swojej współpracy na polu artystycznym i edukacyjnym oraz podejmowanych przez ich instytucję/organizację działaniach skierowanych do polsko-ukraińskiej publiczności.

Kontynuacja działań po Lecie w teatrze

Spotkanie dotyczyło działań, które rozpoczęły się podczas realizacji projektów Lato w teatrze i są kontynuowane w społecznościach lokalnych. O podejmowanych inicjatywach opowiadali: Dariusz Figura i Olga Paździór z Fundacji Zamek Bełżyce, Joanna Pietraszek i Adriana Sadowska z Teatru Polskiego w Warszawie, Katarzyna Zarzycka i Marcin Zarzycki z Fundacji Plenerownia.

**Zobacz
nagrania
spotkań**

ŁAGODNE PRZEJŚCIE

Pod koniec roku zorganizowałyśmy warsztaty „Łagodne przejście” prowadzone przez Aleksandrę Antoniuk i Karolinę Plutę w dwóch wariantach: online i na żywo. Oba spotkania poświęcone były uważnemu przejściu w nowy rok. Warsztat był połączeniem coachingu i pracy z ciałem i dawał osobom uczestniczącym przestrzeń na podsumowanie mijającego roku oraz pracę z celami na kolejne miesiące.

EWALUACJA

Nieodłączną częścią konkursu grantowego jest spotkanie ewaluacyjne, podczas którego przedstawiciele i przedstawicielki beneficjentów mogą spotkać się i wymienić doświadczeniami z zakończonej właśnie edycji. W 2022 roku to spotkanie było klamrą domykającą tematy z majowego szkolenia. Uczestnicy i uczestniczki spotkali się w tych samych grupach, co w maju, by rozmawiać o tym, jak latoteatralne idee omawiane wtedy miały szansę zrealizować się w pracy zespołowej w trakcie trwania projektów. Dla nas, koordynatorek programu, ewaluacja to ważny moment pozwalający usłyszeć nam głosy i potrzeby realizatorów i realizatorek. Bierzemy je pod uwagę, planując kolejną edycję programu.

Prowadzące: Barbara Pasterak, Alicja Brudło, Pamela Leończyk, Elżbieta Lewandowicz, Katarzyna Pągowska, Karolina Jastrzębska-Mitzner

**Projekt artystyczno-
-edukacyjny
w namiocie cyrkowym**

2022

JAK PRZESTAŁEM BYĆ IDEALNY

Po dwóch latach przerwy mobilna scena Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego, czyli niebiesko-biały namiot cyrkowy, znów wyruszyła w podróż! Spektakl „Jak przestałem być idealny”, będący koprodukcją Instytutu Teatralnego i Fundacji Teatr 21, został zagrany dziewięciokrotnie w dniach od 7 do 18 lipca 2022 roku. Objazd spektaklu otworzył pokaz w warszawskiej Królikarni współorganizowany przez Muzeum Narodowe w Warszawie. W kolejnych dniach przedstawienie zagościło w Nidzicy, Korszach i Lidzbarku Warmińskim.

Spektaklowi towarzyszyły warsztaty. Osoby uczestniczące w nich ruszyły w podróż dookoła świata inspirowaną opowieściami Ganeśy i Josepha Merricka, podczas której tworzyły wynalazki, własne historie i rozwijały umiejętności cyrkowe. Warsztaty były prowadzone przez aktorów i aktorki, artystów i artystki sztuki cyrkowej, pedagogów i pedagogiki teatru.

Cieszymy się, że udało nam się uczynić projekt namiotowy jeszcze bardziej dostępnym dla różnych grup odbiorców. Pokazy wzbogacały: tłumaczenie na polski język migowy, audiodeskrypcja, pętla indukcyjna oraz tłumaczenie na język ukraiński.

Współorganizatorzy pokazów:

- 1. Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni, oddział Muzeum Narodowego w Warszawie. Pokazy spektaklu i warsztaty towarzyszyły wystawie „CYRK” opowiadającej o barwnym świecie cyrkowej rozrywki.**
- 2. Urząd Miejski w Nidzicy**
- 3. Miejski Ośrodek Kultury w Korszach i Urząd Miejski w Korszach**
- 4. Lidzbarski Dom Kultury i Urząd Miejski Lidzbarka Warmińskiego**

JAK PRZESTAŁEM BYĆ IDEALNY

AKTORZY: Grzegorz Brandt, Anna Drózd, Teresa Foks, Maja Kowalczyk, Mateusz Kownacki, Daniel Krajewski, Natalia Leszczyńska, Anna Łuczak, Aleksander Orliński, Filip Perkowski, Michał Pęszyński, Piotr Sakowski, Aleksandra Skotarek, Celia Sobolewska, Magdalena Świątkowska, Paulina Waszkiewicz, Łukasz Wójcik

TWÓRCY:

koncepcja artystyczna

Justyna Lipko-Konieczna,
Justyna Sobczyk

reżyseria

Justyna Sobczyk,
Justyna Lipko-Konieczna,
Justyna Wielgus

dramaturgia, scenariusz – Justyna Lipko-Konieczna

reżyseria ruchu – Justyna Wielgus

scenografia i kostiumy – Wisłomira Nicieja

charakteryzacja – Magdalena Lerynowicz

reżyseria i realizacja światła – Sebastian Klim

muzyka – zespół Pokusa (Tymek Bryndal, Natan Kryszk, Teo Olter)

asystentka reżyserki – Zuzanna Jarmakowska

konsultacja tańca hinduskiego – Kalina Duwadzińska

kierownik techniczny spektaklu – Dariusz Adamski

realizacja dźwięku – Michał Rokicki

promocja:

Maja Raczyńska (Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego),
Jakub Drzewiecki (Fundacja Teatr 21)

produkcja:

Maria Babicka (Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego),
Marta Kuźmiak (Fundacja Teatr 21)

Spektakl został wyprodukowany w ramach programu Lato w teatrze. Jest koprodukcją Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Teatru 21 / Centrum Sztuki Włączającej. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Program Teatru 21 / Centrum Sztuki Włączającej jest współfinansowany przez m.st. Warszawę.

Opisy zrealizowanych projektów

2022

Lato w teatrze

2022

THEATRE GAMES

– TEATR PORUSZA

REALIZATOR: Babiogórskie Centrum Kultury

MIEJSCE: Zawoja

KOORDYNATORKI: Wanda Bucka, Anna Kulka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Karolina Glanowska, , Fernando Junior Gomez, Anna Kulka, Mieszko Krzyś, Natalia Melzer, Sylwia Wójcik, Arkadiusz Ziętek

Udało nam się przeprowadzić projekt skierowany do młodzieży, który bawił, uczył i poszukiwał rozwiązań codziennych problemów. Zagadnień, które poruszyliśmy było wiele: zagubienie po pandemii, niepokoje związane z wojną trwającą w Ukrainie, dojrzewanie i wątpliwości pojawiające się u progu dorosłości. Zastanawialiśmy się, co jest naprawdę ważne w życiu, a co ważnym nam się tylko wydaje, bo tego chce od nas otoczenie (np. media społecznościowe). Korzystaliśmy z różnych form teatru uciśnionych opisanych przez Augusto Boala : teatru obrazu, teatru niewidzialnego, teatru gazetowego. Do teatralizacji służyły sytuacje z życia uczestniczek i uczestników oraz fikcyjne wydarzenia z młodzieżowej literatury, filmów i seriali. Realizując projekt, powróciliśmy do źródeł Teatru Forum, budując końcowe widowisko w oparciu społecznie zaangażowany temat i bogatą formę sceniczną. Dlatego ważnymi elementami projektu były brazylijskie inspiracje: warsztaty bębniarsko-wokalne oraz warsztaty capoeiry. Zrealizowaliśmy również warsztaty plastyczne, w czasie których młodzież zajmowała się tworzeniem scenografii, kostiumów, rekwizytów, wymyśliła strategię promocji wydarzenia oraz stworzyła proste animacje poklatkowe otwierające spektakl.

Największym sukcesem naszego projektu jest stworzenie przestrzeni do twórczej, swobodnej wypowiedzi dla młodzieży. Spotkaliśmy młodych ludzi z osobowościami, które mogą realnie wpłynąć na rozwój ich kompetencji społecznych.

JAK TO Z LNEM W RADWANICACH BYWAŁO

REALIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury w Radwanicach

MIEJSCE: Radwanice

KOORDYNATORKA: Sylwia Stachowicz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Magdalena Ogrodnik, Tomasz Olczak,
Aleksandra Paprocka-Paszczyk, Sylwia Stachowicz, Michał Wnuk

W projekcie chcieliśmy stworzyć teatralną opowieść o zakładzie przetwórstwa lnu (tzw. Roszarni) funkcjonującym w Radwanicach do połowy lat 80. W oparciu o historie życiowe dawnych mieszkańców Radwanic powstał scenariusz będący niezwykłą, pełną wzruszeń podróżą w przeszłość. Zależało nam na tym, by zainspirować dzieci i młodzież z terenów wiejskich do twórczego i świadomego przekazywania emocji przez uczestnictwo w życiu teatralnym. Powstał spektakl, w którym przenikała się przeszłość z teraźniejszością. Był on próbą odpowiedzi na trudne i nurtujące pytanie: jak ocalić od zapomnienia lokalną historię, tradycje i obyczaje, we współczesnym dynamicznie rozwijającym się świecie, zdominowanym przez nowoczesność, luksus i przepych. Biletem wstępu na finałowy pokaz były... ciasteczka i domowe wypieki, z których stworzyliśmy wspólny poczęstunek dla widzów, zaproszonych gości i młodych adeptów sztuki teatralnej.

Zaskoczyło nas, że w naszej miejscowości mieszka tak dużo osób wciąż związanych z lniarstwem. Przechowują w swoich domach mnóstwo pamiątek, które mogłyby zapoczątkować powstanie izby pamięci czasów naszych przodków.

KOLEJ NA NAS

REALIZATOR: Stowarzyszenie Kulturalna Partyzantka

MIEJSCE: Jabłonowo Pomorskie

KOORDYNATORKA: Justyna Prajs

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Anna Berent, Weronika Berent, Małgorzata Makowska, Karol Małkowski, Justyna Prajs

Jabłonowo Pomorskie – jak zauważył Edward Stachura – jest miastem kolejarzy i fryzjerów. Wokół tego zbudowaliśmy projekt – pragnęliśmy pracować wokół tematu podróży, ale też dworca, wagonu, przedziału. Tymczasem młodzież potrzebowała podróży w głąb siebie. Zdecydowaliśmy, że podzielimy się odpowiedzialnością za proces i efekt z uczestnikami i uczestniczkami. Wymagało to od kadry projektu ogromnej koncentracji na tym, co wydarza się w pracy na poziomie grupy i jednostek oraz ciągłego zbierania materiałów cząstkowych i spajania ich w całość stanowiącą spektakl. Podczas zajęć rozmawialiśmy o doświadczeniu podróży, także tej w przestrzeni, jednak podczas dyskusji o finale, osoby uczestniczące postawiły na swoją koncepcję. Swoje i strachy chciały pokazać w konwencji cyrku – smutnego, opuszczonego cyrku, który skrywa mroczne tajemnice. Uczestnicy i uczestniczki, podejmując się teatralnych wyzwań w trakcie warsztatów, poszerzyli własne rozumienie tematu. Korzystaliśmy z improwizacji, pracy z ciałem, głosem, dźwiękami, z fotografią, z filmem. Wszystkie te metody były głęboko angażujące dla grupy w rozmowę i działanie. Wyrabiały żywy stosunek emocjonalny do tematów pracy oraz zachęcały do wymiany refleksji i zacieśniania więzi.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas, jak nasze wyobrażenia o podróży różnią się od wizji uczestników i uczestniczek.

(S)CENA / (O)CENA

REALIZATOR: Fundacja Zamek Bełżyce

MIEJSCE: Bełżyce

KOORDYNATOR: Dariusz Figura

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Anna Ambrożkiewicz, Przemysław Buksiński, Darek Figura, Barbara Figura, Katarzyna Józwik, Józef Kasprzak, Jarosław Maksim, Natalia Matuszek, Tomasz Pizoń, Michał Zgiet

Projekt był skoncentrowany na budowaniu przez młodzież większej pewności siebie i otwartości. Parada teatralna pozwoliła wprowadzić masę pozytywnej energii do naszego miasteczka. Sam spektakl „Wy-spa M” był swoistym manifestem, w którym młodzież przedstawiała swój sprzeciw wobec manipulacji ze strony dorosłych. Każdy opowiadał swoją historię poszukiwania własnego ja, a głównym przesłaniem było to, by przede wszystkim pozostawać sobą i walczyć o przestrzeń na realizację własnych pasji. Proces przygotowań finałowego pokazu był czasem dużej otwartości, codziennych ewaluacji i szczerych rozmów, ale również przestrzenią wspólnej zabawy, a nawet gotowania. Pozwolił stworzyć silne więzi wśród całego zespołu osób uczestniczących i prowadzących zajęcia.

Największym sukcesem naszego projektu są uśmiechy na twarzach wszystkich uczestników i uczestniczek – występując na scenie mieli poczucie swobody płynące z realizacji autorskich pomysłów.

PRASKIE PLEMIĘ

REALIZATOR: Dom Kultury Praga w Dzielnicy Praga-Północ

MIEJSCE: Warszawa

KOORDYNATORKA: Anna Golc

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Anna Golc, Marta Gryko, Jolanta Sikorska, Katarzyna Sylla, Anna Szawiel

Zadaniem, które postawiliśmy sobie w projekcie, było połączenie kultury ukraińskiej i polskiej. Przybliżaliśmy w nim dzieciom dawne zwyczaje oraz gry, zabawy, piosenki z obu krajów. Ważnym aspektem była dla nas aktywizacja i integracja osób uczestniczących, szukanie wspólnych tradycji, uruchomienie w nich wyobraźni i umiejętności komunikacji. Dzieci biorące udział w warsztatach stworzyły małą społeczność – plemię oparte na wspólnej zabawie, historii, muzyce, tańcu. Projekt był próbą zrozumienia mechanizmów powstawania społeczności, nadawania jej typowych cech – języka, gestu i ruchu. Dzięki wycieczkom do miejsc, których dzieci nie miały okazji wcześniej odwiedzić, odkrywały one swoją małą praską ojczyznę. Z dużą ciekawością spędziły czas w zrewitalizowanym Teatrze Baj czy warszawskim ZOO. Osoby uczestniczące mogły wybrać jeden z modułów warsztatowych: literacko dziennikarski, pantomimiczno taneczny, aktorsko muzyczny lub scenograficzno kostiumowy. Udział w zajęciach miał w dużej mierze rolę terapeutyczną, aktywizującą i integrującą. Pozwalał na oderwanie się od rzeczywistości, stworzenie nowych przyjaźni.

Była to fantastyczna przygoda pozwalająca na poznanie się, zacieśnienie więzi społecznych, uczenie się, doskonalenie kompetencji, umiejętności, weryfikację swoich przekonań i metod pracy, poszerzenie sieci kontaktów, wymianę doświadczeń. A także na przyjrzenie się sobie, otoczeniu, rzeczywistości, młodym pokoleniom i ich problemom. W Lecie w teatrze jest miejsce na dialog, wsparcie merytoryczne i emocjonalne.

ZABAWA W WARTOŚCI

REALIZATOR: Koło Gospodyń Wiejskich Urzeczanki

MIEJSCE: Coniew

KOORDYNATORKI: Ewa Bartoszek, Maria Quoos

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Ewa Bartoszek, Katarzyna Pałyska, Maria Quoos, Beata Stępkowska-Żabka, Natalia Szcześniak

Projekt polegał na zwróceniu uwagi dzieci na wady współczesnego świata, w którym nie brak bylejakości, powierzchowności, nietrwałości, mody na błyskotliwe, krótkie kariery, a także na budowanie szczęścia na posiadaniu materialnych dóbr. Chcieliśmy, aby przez teatr uczestnicy uświadomili sobie, że nie muszą brać udziału w wyścigu szczurów, mogą żyć w zgodzie z własnymi przekonaniami. Wartości – dobro, miłość, tolerancja, współpraca – istnieją wśród ludzi i są wciąż bardzo ważne. Praca warsztatowa miała na celu pomóc młodym ludziom w wyrażeniu samych siebie, swoich emocji i uczuć, tych pozytywnych i negatywnych. Nasz projekt był dla dzieci okazją do namysłu nad miejscem wartości w życiu człowieka. Kierowaliśmy go do tych, którzy swą przyszłość chcą budować świadomie, wiedząc, kim są, ile potrafią i jaki drzemie w nich potencjał – aby mogli umiejętnie wyrażać siebie i bronić swojej prawdy, a nie bezmyślnie podążać za modą, czy przywództwem „silniejszego”.

**W Lecie w teatrze najbardziej za-
skoczyło nas istnienie tak wielkiej
grupy ludzi z całej Polski, dla której
idea jest ważniejsza niż wszystko
inne.**

(UN)REAL

REALIZATOR: Stowarzyszenie Teatr Nowy

MIEJSCE: Kraków

KOORDYNATORKA: Karolina Purłan-Leśniak

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Łukasz Błazejewski, Małgorzata Fatalaska, Karolina Purłan-Leśniak, Piotr Sieklucki, Artur Ściera

Chcieliśmy w projekcie przyjrzeć się temu, co realne i nierealne w świecie wokół nas: jak odróżniać newsy od fake newsów, prawdziwe życie od tego instagramowego. Zaproponowaliśmy powrót do tego co realne, empiryczne i namacalne oraz podjęliśmy próby znalezienia odpowiedzi na pytanie, gdzie przebiega granica pomiędzy tym, co rzeczywiste a tym, co fałszywe / nierealne. Czy zdjęcie z nałożonym filtrem na Instagramie jest real czy unreal? Czy fotografia wykonana przez profesjonalistę człowiekowi w masce przedstawia prawdę czy fałsz? Przyglądaliśmy się temu, czym są prawda i fałsz oraz ich odcieniom. Czy prawda zawsze jest w cieniu? Czy każda zafałszowana informacja jest zła? Chcieliśmy zarówno sobie, jak i osobom uczestniczącym zadać trudne pytania, jednocześnie pozostając w gotowości na trudne odpowiedzi. Ponadto odbyliśmy warsztaty tematyczne poświęcone: rzeczywistości / nierzeczywistości w sztuce, wizerunkowi w social mediach (zarówno jeśli chodzi o wygląd, jak i również o lifestyle), faktom naukowym i teoriom spiskowym, inspirowaniu się prawdziwymi wydarzeniami w kulturze i ich przetwarzaniu.

Pozwolenie sobie na elastyczność i bycie dla uczestników – słuchanie tego, co do nas mówią – sprawiło, że codziennie przychodzili na zajęcia z prawdziwą radością, a i my, jako kadra prowadzących, cieszyliśmy się na te spotkania.

NIEBIESKIE LATO

REALIZATOR: Miejskie Centrum Kultury i Sportu w Jaworznie

MIEJSCE: Jaworzno

KOORDYNATORKA: Katarzyna Pokuta

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Dominika Jarska, Katarzyna Korlacka, Małgorzata Pawlik, Andrzej Pokuta, Katarzyna Pokuta, Michał Sabat, Agata Woszczyzna, Barbara Wójcik-Wiktorowicz

Przeprowadziliśmy integracyjne warsztaty teatralne dla dzieci z autyzmem i neurotypowych. Wspólne działania oparte na założeniach teatru ruchu miały na celu pokazanie neurotypowym rówieśnikom, jak postrzegają świat ich nieneurotypowi rówieśnicy i rówieśniczki. Warsztaty skupiły się na zajęciach ruchowych, improwizacyjnych, scenograficznych i pracy z ciałem. W ten sposób wprowadzaliśmy dzieci w świat teatru ruchu, performance'u, tajniki pracy scenicznej oraz dbaliśmy o ich kreatywny rozwój. Pracowaliśmy nad rozwijaniem umiejętności z zakresu różnych technik ruchowych oraz wyrazu scenicznego, świadomego przekładania emocji na ruch z wykorzystaniem gestu i mimiki. W oparciu o doświadczenia i wzajemne relacje uczestników zebrane podczas warsztatów powstał spektakl finałowy, podczas którego opowiedzieliśmy historię o świecie autyzmu przedstawioną z punktu widzenia osób uczestniczących. Dzieci zaangażowane w projekt miały szansę na wyrażenie swojej wrażliwości estetycznej i indywidualności przez udział w projektowaniu elementów scenografii i kostiumów scenicznych.

Najbardziej zaskoczyła nas otwartość dzieci, potrzeba rozmowy i spotkania z drugim człowiekiem. To było piękne.

WSŁUCHAJ SIĘ!

REALIZATOR: Fundacja Czwarty Wymiar

MIEJSCE: Gruszki k. Narewki

KOORDYNATORKA: Małgorzata Laszecka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Marcin Idzikowski, Mariusz Kakietek, Justyna Knotek, Małgorzata Laszecka, Paulina Połowniak-Gozdek, Julia Rachuba, Aleksandra Rajska, Katarzyna Świdnicka-Karbasi

Można przejść przez całą puszcę i jej nie zobaczyć, nie usłyszeć, nie poczuć. Aby spotkanie z lasem się dokonało, konieczne jest ćwiczenie uważności i słuchania. Podczas trwania projektu osoby uczestniczące odkrywały te umiejętności. Dzieci praktykowały naukę słuchania poprzez ćwiczenia teatru fizycznego. Sprawdzały, co ich własne ciało ma im do powiedzenia, jak reaguje na bodźce zewnętrzne. Część naszych zajęć przeznaczaliśmy na budowanie umiejętności współpracy: realizowaliśmy zadania, w których konieczne jest wzajemne słuchanie i wspólne szukanie rozwiązań. Spacerowaliśmy po lesie w towarzystwie leśnika i przyrodniczki, którzy pokazywali nam to, co dla zwykłego spacerowicza często jest niedostrzegalne. Las był w naszym projekcie miejscem różnych wydarzeń oraz inspiracją dla wyobraźni. Uczestnicy i uczestniczki podczas finału podzielili się stworzonymi przez siebie historiami i w ten sposób przekazali publiczności spektaklu finałowego swoją dziecięcą mądrość.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas to, że ludzie, słysząc słowo warsztaty, kojarzą je jedynie z... naprawą samochodów.

CO ROBIĄ UCZUCIA?

REALIZATOR: Fundacja Zaułek Krzysztofa Falkowskiego

MIEJSCE: Górki

KOORDYNATOR: Krzysztof Falkowski

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Anna Falkowska, Krzysztof Falkowski, Agnieszka Kolanowska, Antoni Kulka-Sobkowicz, Karolina Rosińska-Roszczyńska, Marcin Roszczyński

Zaprosiliśmy dzieci do rozmów, refleksji i twórczych działań wokół tego, co dzieje się w każdym z nas. W trakcie warsztatów pracy z przedmiotem, z ciałem, improwizacji, scenograficznych, animacji poklatkowej i muzyczno-dźwiękowych uruchamialiśmy proces budowania świata pełnego emocji, bliskości i uważności. Tworzyliśmy więzi. Współdzieliliśmy się odpowiedzialnością, by każdy czuł się częścią projektu i zaznaczył w nim swoją obecność. Tworzyliśmy teatr z dziećmi przez zabawę, używając prostych tworzyw i wytworów natury. Wszystko to po to, by uczestnicy i uczestniczki mogli doświadczyć eksplozji kreatywności i poczuć własną sprawczość.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas radośne zaangażowanie rodziców osób uczestniczących w projekcie!

A GDZIE TYTUŁ?

REALIZATOR: Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu

MIEJSCE: Osiek nad Wisłą

KOORDYNATORKA: Agnieszka Zakrzewska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Damian Droszcz, Grzegorz Kaźmierski, Kasia Moskal, Ewelina Mytlewska, Monika Sieklucka, Agnieszka Zakrzewska

A gdzie tytuł? No właśnie – nie był! Szukaliśmy go wraz z grupą 15 osób w wieku 7–13 lat z Polski i Ukrainy. Punktem wyjścia było zadanie polegające na stworzeniu literacko–plastycznej wypowiedzi „Nadaj tytuł naszym półkoloniom”. Zgromadzone prace stały się pretekstem do działań warsztatowych, rozmów w kręgu i podgrupach. Pozwoliło to wzmocnienie poczucia sprawczości i odpowiedzialności, wzrost zaangażowania oraz postrzegania siebie jako osoby twórczej. Zaproszaliśmy młodych ludzi do odkrywania wewnętrznego „ja” i szukania odpowiedzi na pytania „co czuję?”, „co myślę?”, „co mam do powiedzenia”. Po początkowych blokadach związanych z wyrażaniem siebie, potrzebą pozostawania w bezpiecznych tematach znanych filmów i animacji, grupa otworzyła się na to, „co każdemu w duszy gra”, zaczęła podążać za swoimi pomysłami. Integrację ułatwiły nam codzienne zabawy pobudzające wyobraźnię oraz wspólne chwile spędzane na harcach na boisku, moczeniu nóg w jeziorze, chodzeniu po lesie oraz sobotnie „ogranie się” sobą i tkanie relacji przy ognisku nad Wisłą. Wspólnie zgromadziliśmy materiał aktorski, scenograficzny oraz muzyczny. Stworzyliśmy spektakl finałowy „Nie bój się chcieć!”. Powstał na bazie wizji i pomysłów osób uczestniczących w projekcie oraz pytań, na które otrzymywaliśmy od młodych ludzi odpowiedzi.

Temat półkolonii i tytuł spektaklu finałowego – „Nie bój się chcieć!” – pojawiły się już w pracy z grupą. Podążając za pomysłami i potrzebami, odpowiedzieliśmy na wyzwania, z którymi zmagają się młode osoby.

*PLANETA KORCZAK – MIĘDZYKULTUROWE LATO W TEATRZE POLSKIM W POZNANIU

REALIZATOR: Teatr Polski w Poznaniu

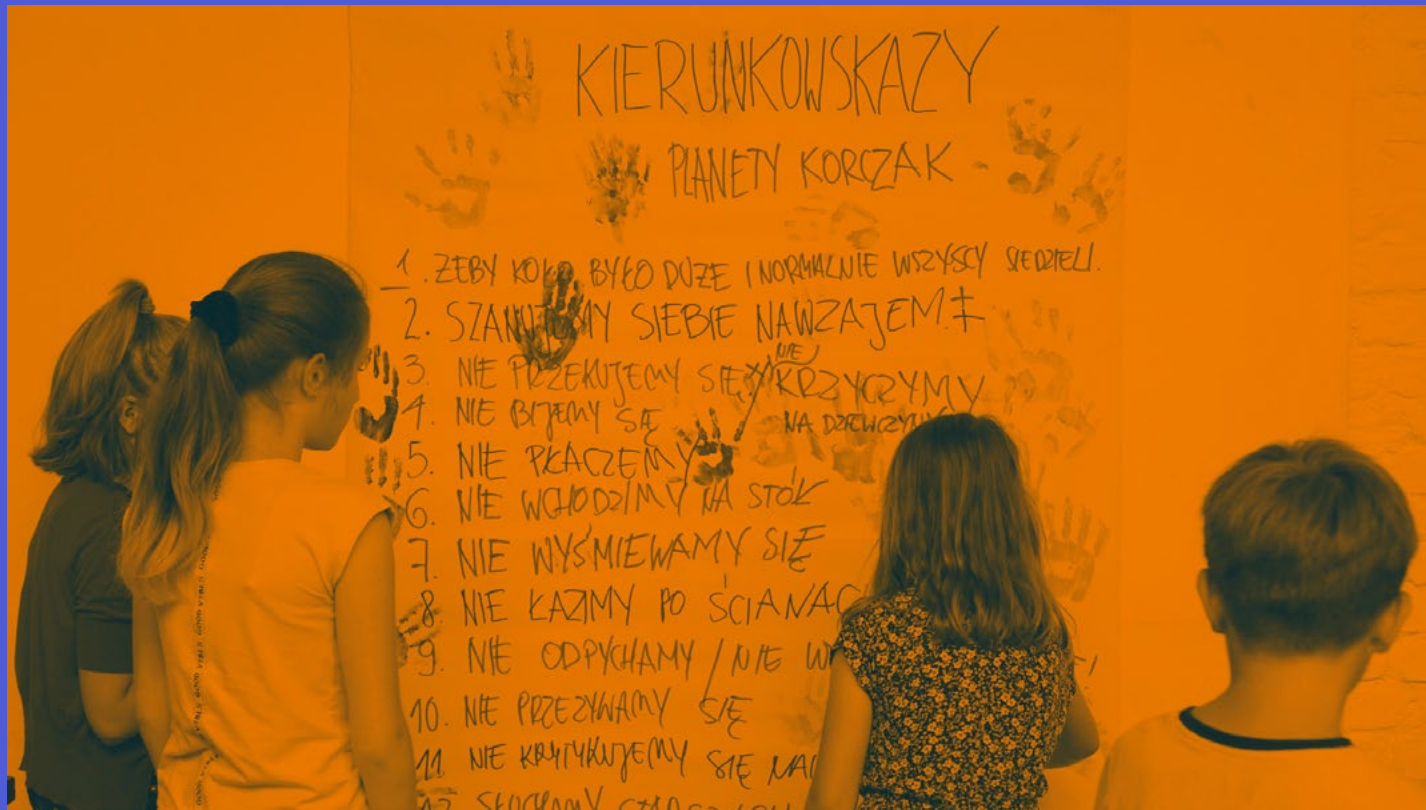
MIEJSCE: Poznań

KOORDYNATOR: Jacek Muszkieta

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Sasza Denisowa, Kacper Idczak, Benjamin Koc, Alisa Makarenko, Paweł Malinowski, Ewelina Mania, Jacek Muszkieta, Jakub Papuga, Maciej Sikorski, Olga Skliarska, Marta Tymowska-Wicha

Zastanawialiście się kiedyś, jak wyglądałaby idealna planeta? Czym musiałaby się charakteryzować, by dobrze się na niej żyło wszystkim ludziom? Zaprosiliśmy dzieci z Polski i Ukrainy do stworzenia nowego świata i zaprezentowania go w formie gry teatralnej, która powstała w oparciu o modele gier planszowych. Przestrzeń sceny stała się wielką planszą, po której przesuwane były ręcznie robione obiekty i na której rozwiązywane były zadania i łamigłówki. Doprowadziły do tego: warsztaty z tworzenia obiektów scenograficznych, gier planszowych, opowieści, warsztaty plastyczne, muzyczne, ruchowe, a także warsztaty z otwartego eko-myślenia, spacerów edukacyjne, wspólne biwakowanie, tworzenie teatralnego Radia Hello! i Gazetki Międzyplanetarnej!

Największym sukcesem naszego projektu jest jego finał – uroczysty pokaz twórczej pracy dzieci.

JEZIORO WRAŻEŃ

REALIZATOR: Teatr Mały Tychy

MIEJSCE: Tychy

KOORDYNATORKA: Joanna Piwowar-Antosiewicz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Mateusz Barczyk, Anna Białoń, Joanna Piwowar-Antosiewicz, Joanna Rupik, Monika Szpunar, Michał Zygmunt

Jeziro Paprocańskie jest sztucznym zbiornikiem wodnym powstałym na potrzeby miejscowej huty szkła ponad dwieście lat temu w Tychach. Otaczają je lasy i ciekawa infrastruktura, dzięki czemu można w jego okolicy spotkać wiele osób. Mimo, że jest to przestrzeń popularna, to nie wiążą się z nią żadne legendy, mity, historie. Ta swoista luka była dla nas punktem wyjścia do stworzenia projektu dla dzieci i młodzieży z Polski i Ukrainy. Naszym celem było podjęcie działań edukacyjno-teatralnych na styku miasta i przyrody. Warsztaty i spotkania z grupą odbywały się zarówno w teatrze, jak i nad jeziorem, co sprawiło, że nasze spotkania stały się swobodniejsze. Korzystaliśmy z całego wachlarza metod i narzędzi znanych w pedagogice teatru oraz w edukacji otwartej, demokratycznej. Pozwoliło to na redefinicję pojęcia tożsamości lokalnej: podjęliśmy próbę wspólnego stworzenia opowieści o Jeziorze Paprocańskim jako przestrzeni skupiającej mieszkańców i mieszkanki Tychów. Powstałe historie stały się własnością każdego, kto zechce ich wysłuchać i opowiedzieć. Tak ukierunkowane działania integrowały grupę, a także przeciwdziały izolacji społecznej.

Sukcesem naszego projektu jest to, że... przestał być tylko nasz. Osoby w nim uczestniczące zachęcane do wyrażania siebie, do przejmowania inicjatywy, twórczo wprowadzały swoisty „bunt na pokładzie” i wdrażały własne pomysły na sposób realizacji projektu.

Во часем варто по prostu слухаць. Світа.
Wtedy można go naprawdę usłyszeć.
Тому що іноді просто варто слухати. Світ. Тоді
в дійсно можете його почути.

DZIEŃ DOBRY, JESTEM...

REALIZATOR: Teatr im. Hansa Christiana Andersena w Lublinie

MIEJSCE: Lublin

KOORDYNATORKA: Małgorzata Adamczyk

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Małgorzata Adamczyk, Natalia Bak, Piotr Bublewicz, Angelika Karczmarz, Daniel Lasecki, Kinga Matusiak-Lasecka, Łukasz Staniewski, Yaroslava Yevdokymenko

„Dzień dobry” to grzecznościowa forma, której używamy z przyzwyczajenia, bo tak wypada, bo tak jest grzecznie... Słowa te wypowiadamy, wchodząc do sklepu czy mijając sąsiada. Czasem zdradzają nasz humor, nastrój i intencje. Tak jest u nas, w Polsce. Ale w niektórych regionach Ukrainy nie wita się wszystkich, ale jedynie tych, których naprawdę się zna. Są też kraje, których mieszkańcy są niezwykle wylewni i... całują nowo poznaną osobę. Podczas projektu przyjrzelśmy się sytuacjom powitań i sprawdziliśmy, jak najlepiej zacząć budować relacje. Zaprosiliśmy uczestników na warsztaty teatralne, muzyczne, z animacji przedmiotu, ruchowe. Zebrane podczas zajęć treści i doświadczenia doprowadziły nas do pokazu na scenie Teatru Andersena. Spektakl (tłumaczony na język polski i ukraiński) zintegrował również społeczność rodziców i ich rodzin. Pokazał, że jeśli tylko się chce, można wspólnie tworzyć piękne rzeczy.

Nasz największy sukces to relacje – między młodzieżą, między kadrami projektu a grupą uczestniczącą w nim oraz w zespole teatru – opierające się na szacunku wobec siebie, swoich kultur, przyzwyczajień, wierzeń, ale też wzajemnym wsparciu i uśmiechu.

RAZ, DWA, TRZY, **WYGRYWAMY MY!**

REALIZATOR: Kieleckie Centrum Kultury

MIEJSCE: Kielce

KOORDYNATORKA: Paulina Picheta

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Agnieszka Kozłowska-Piasta, Ewa Lubacz, Daria Maroń-Ptak, Michał Olszewski, Paulina Picheta, Agata Sobota

Trzydzieścioro uczestników i uczestniczek z Polski i Ukrainy pracowało w trzech grupach, poznając wyliczanki. Praca w mniejszych zespołach sprzyjała integracji i skupieniu. Odwiedziliśmy Muzeum Zabawy i Zabawek w Kielcach, Teatr Lalki i Aktora Kubuś, Radio eM, oraz przemaszzerowaliśmy głównym deptakiem miasta Kielce i zorganizowaliśmy rodzinny piknik. Pierwszy tydzień minął na poznawaniu się i zabawach. Drugi poświęciliśmy na przygotowywanie się do finału projektu. Dzieci przygotowywały karty do gry oraz strój swojego superbohatera. Finał „Pokonaj potworka i schowaj go do worka” zrealizowany był w formie wielkiej gry planszowej na scenie. Dzieci wcieliły się w superbohaterów, a osoby prowadzące w... potwory.. Widowisko nie miało ścisłego scenariusza – Wiedźma Jagusia losowała superbohaterów, którzy stawali do walki z potworami. To wymagało od aktorów i aktorek wielkiego skupienia.

Z dnia na dzień dzieci coraz bardziej się otwierały: z nieśmiałych dzieciaków zmieniały się w pewnych sobie, wiedzących czego chcą, odważnych młodych ludzi. Niesamowite było widzieć te zmiany!

ZGRANE WAKACJE

– WARSZTATY

TEATRALNE

REALIZATOR: Staszowski Ośrodek Kultury

MIEJSCE: Staszów

KOORDYNATOR: Dominik Rożek

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Paulina Chyc, Anna Gogola, Weronika Koziarz-Dygulska, Ewa Pająk, Małgorzata Polańska, Dominik Rożek, Karol Szulc, Hubert Wińczyk

Skupiliśmy się na relacji przeszłość–współczesność, stare–nowe w kontekście czasu wolnego. Na wstępie podjęliśmy działania integracyjne, zapoznaliśmy się z oczekiwaniami uczestników ich potrzebami i zainteresowaniami. Wstępnie też przedstawiliśmy założenia projektu, idee programu, wspólnie określiliśmy zasady pracy. Następnie rozpoczęliśmy poszukiwania w terenie. Pytaliśmy rodziców, dziadków i przechodniów, w jaki sposób spędzali wolny czas, będąc dziećmi: w co się bawili, w co grali. W przerwach między zajęciami grupa sama rozpoczynała zabawy, które zna. W kolejnym etapie prowadziliśmy zajęcia warsztatowe z plastyki, grafiki i animacji komputerowej, choreografii i tańca, pracy z dźwiękiem, pracy aktorskiej. Osoby uczestniczące brały udział w każdych zajęciach, jednak ostatecznie wybrały jedną grupę bazową. Próby realizowano wspólnie.

Zaskoczyło nas, że osoby nie pracujące wcześniej przy jednym projekcie, reprezentujące różne dziedziny kultury potrafiły ze sobą współpracować – co w efekcie przełożyło się na spójne działania i sprawne poprowadzenie dzieci.

CHŁOPAKI KONTRA DZIECIAKI, CZYLI LIVED, STAŚKI PYTALSKIE I ZOŚKI SAMOŚKI

REALIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury w Uściu Gorlickim

MIEJSCE: Uście Gorlickie

KOORDYNATORKA: Marlena Moździńska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Monika Babula, Mirosław Bogorń, Dawid Drąg, Mariusz Laskowski, Marlena Moździńska, Hanna Nieborak, Kristina Slobodaniuk, Grzegorz Sztaba, Tomasz Sztaba

Projekt był zabawą w „oswajanie INNEGO”. Chcieliśmy połączyć dwie grupy społeczne, które na pozór nie miały ze sobą nic wspólnego i stworzyć dla nich przestrzeń do zabawy, wymiany i kreacji. Zespół LiveD to gitarowa ekipa z Uścia Gorlickiego, która zbudowała piękną symbiozę z dziećmi biorącymi udział w zajęciach. Bazą do pracy były: „Tydzień”, „Kłamczucha”, „Leń”, „Na straganie”, „Igła z nitką”, „Babulej z Babulejką”, „Żaba” i wiele innych. Gitary, perkusja, trzech muzyków i dwudziestka dzieci – to prawdziwy ogień, spotkanie z jednej strony międzypokoleniowe, z drugiej oparte na doświadczaniu wielu gatunków muzycznych, tworzeniu aranżacji oraz rozwiązań scenicznych służących nietuzinkowej interpretacji wierszy. Dzieciaki

miały okazję pod okiem instruktorów i instruktorek oraz Chłopaków z LiveD poprobować gry na różnych instrumentach (gitary elektryczna i basowa, perkusja, wiolonczela, instrumenty klawiszowe i tzw. „przeszkadzajki”). Wspólny proces zaowocował przygotowaniem pokazu w formie minimusicalu.

**Jeśli czujesz, że masz się czym po-
dzielić i pragniesz przekazać dalej
narzędzia zdobyte w działaniach
kulturalnych, teatralnych i mu-
zycznych, jeżeli na Twoje zawołanie
zbierze się grupa, która jest gotowa
przeżyć przygodę, bawić się, wyra-
zić się, TO RÓB TO!**

BRYGADA KICKIEGO

REALIZATOR: Centrum Kultury Gminy Mełgiew

MIEJSCE: Mełgiew

KOORDYNATORKA: Beata Ziółkowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Przemysław Buksiński, Mikołaj Kołodziejczyk, Sylwia Kośka, Katarzyna Marjasiewicz, Katarzyna Misiak, Iga Najda, Paulina Niezbecka, Tetiana Oreshko-Muca, Beata Passini, Lena Różańska, Michał Stanowski, Beata Ziółkowska, Zuzanna Zubek-Gańska, Jagoda Żurek

Nasz projekt miał na celu zapoznanie młodego pokolenia z historią Pałacu w Podzamczu oraz z postacią generała Ludwika Kickiego. Inspiracją była „Baśń o generale Kickim” napisana przez dwunastoletniego pisarza z pobliskiej miejscowości Mełgiew. Historia generała została przez osoby uczestniczące rozbudowana o wymyślone i znalezione przez dzieciaki historie, anegdoty, ciekawostki związane z życiem Kickiego, a także o wymyślone wątki dotyczące dzieciństwa bohatera.

Nasz projekt był interdyscyplinarny. Chcieliśmy, by każda osoba znalazła coś dla siebie. Możliwość spróbowania wielu dziedzin pozwoliła odkrywać i rozwijać talenty. Uczestnicy i uczestniczki zostali z nami na dłużej, zapisując się na zajęcia artystyczne w kolejnym sezonie artystycznym.

Braliśmy pod uwagę to, że każda osoba ma swój charakter, temperament i swoje indywidualne potrzeby, dlatego to dzieci miały od początku do końca wpływ na wspólną pracę nad spektaklem, doborem środków. To grono osób uczestniczących stworzyło składowe finałowego widowiska – wymyśliło swój scenariusz, scenografię do spektaklu, choreografię, muzykę. Instruktorzy i opiekunowie byli jedynie pomocną dłońią.

Największym sukcesem naszego projektu było ZAUFANIE. Uczestnicy i uczestniczki zaufali nam, ale też my ufaliśmy młodym aktorom i aktorkom. I to przyniosło sukces w postaci miło spędzonych dwóch tygodni, ale również pięknego spektaklu finałowego.

WALKA Z WIATRAKAMI

REALIZATOR: Gminny Klub Kultury w Karnicach

MIEJSCE: Wioska Artystyczna Janowo

KOORDYNATOR: Kamil Retkiewicz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Julia Jędrozskowiak, Jan Łuć, Kamil Retkiewicz, Mateusz Wierzbicki

W projekcie głównym narzędziem pracy była improwizacja. Według nas to najbardziej rozwijający środek teatralny: otwiera wyobraźnię, język którym się posługuje jest bliski uczestnikom i uczestniczkom, daje przestrzeń do wyartykułowania tematów, które ich dotyczą. Narzędzia, które wykorzystywaliśmy były zaczerpnięte z różnych stylów improwizacji. Ze szkoły Keitha Johnstona czerpaliśmy gry improwizacyjne, które pozwoliły nam na przełamywanie barier, integrację grupy i otworzyły młodzież na posługiwanie się własnym językiem. Metoda aktorskiej psychodramy Haliny Machulskiej stworzyła możliwość scenicznego przyglądania się sytuacjom, do których nie mielibyśmy dostępu. Przez częstą zmianę ról, ponowne przeżycie sytuacji, której doświadczyliśmy (lub zobaczenie jej z zewnątrz, kiedy improwizują ją inni aktorzy) i grupową analizę scen daliśmy możliwość rozwinięcia opisanej metody w warunkach teatralnych.

Udział w projekcie przełamał nieśmiałość młodych osób i uruchomił ich kreatywność. Nawet ci najbardziej onieśmieleni podczas pierwszego zapoznawczego spotkania wywiązali się kapitalnie z aktorskich zadań w finałowym pokazie!

OGRÓD PIOSENEK

REALIZATOR: Fundacja Krajobrazy

MIEJSCE: Lublin

KOORDYNATOR: Aneta Pepaś-Skowron

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Bogusław Byrski, Alina Januszczyk, Wojciech Januszczyk, Kacper Kubiec, Adam Organista, Aneta Pepaś-Skowron, Basia Szarwiło

Jako osoby prowadzące zapakowaliśmy do naszych latoteatralnych plecaków pomysły na gry i zabawy teatralne, czyli to, co najbardziej potrzebne podczas warsztatów. W trakcie podróży okazało się że wiele z tych zabranych w drogę rzeczy jest nieprzydatnych, że trzeba je wyjąć i zostawić, żeby nie przeszkadzały w kontakcie ze współtowarzyszami podróży – uczestnikami i uczestniczkami projektu. Ważnym przystankiem okazała się integracja polsko-ukraińska – zaciekawiliśmy się sobą nawzajem. Przez chwilę mieliśmy wrażenie, że nie ruszymy z tej stacji w dalszą drogę. Szczęśliwie jednak dotarliśmy do naszego wymarzonego miejsca – Ogrodu Piosenek – by bawić się i poznawać świat razem.

Najbardziej zaskoczyło nas to, że w komunikacji między dwoma narodowościami pojawiły się tylko niewielkie problemy językowe. Obawialiśmy się tego, a okazało się, że twórczość dzieci ma tylko jeden język: radość.

DO CIEPŁYCH KRAJÓW

REALIZATOR: Ośrodek Teatralny Kana

MIEJSCE: Szczecin

KOORDYNATORKA: Agata Grzybowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Weronika Fibich, Agata Grzybowska, Oleśia Nezhywa, Piotr Nykowski, Paula Rudź

Głównym tematem projektu adresowanego do młodzieży polskiej i ukraińskiej były ptaki – zarówno w kontekście ich symboliki wolności, jak i migracji oraz ciągłego przemieszczania się. Uczestniczki i uczestnicy projektu badali własne granice, rozmawiali o tym, czym jest tożsamość, obserwowali ptaki pod okiem ornitolożek oraz tworzyli własną ptasią muzykę. W pokazie końcowym młodzież opowiedziała o swojej relacji z naturą i światem ptaków, ale także o tym, czym dla nich jest podcinanie skrzydeł, wylatywanie z gniazda czy podrzucanie jaj. Największym sukcesem projektu było stworzenie przestrzeni, którą młodzi ludzie określili jako bezpieczną i otwartą na wypowiedanie wątpliwości i niepewności. Dla Ośrodka Teatralnego Kana była to odświeżająca inwazja młodej energii.

Kilka osób uczestniczących w projekcie powiedziało podczas ewaluacji, że po doświadczeniu równościowego i otwartego traktowania w pracy warsztatowej trudno wyobrazić im sobie powrót do szkoły, w której nie czują się bezpiecznie i komfortowo. Bezpieczna atmosfera dla młodzieży z Polski i Ukrainy była naszym największym osiągnięciem. Poruszające były słowa osób pochodzenia ukraińskiego o tym, że w naszym teatrze poczuły się jak w domu, a jednocześnie, że ich pochodzenie przestało mieć przez te dwa tygodnie jakiegokolwiek znaczenie.

JESTEM LEGENDĄ

REALIZATOR: Żuławski Ośrodek Kultury w Nowym Dworze Gdańskim

MIEJSCE: Nowy Dwór Gdański

KOORDYNATORZY: Monika Jastrzębska-Opitz, Krzysztof Kowalski

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Jolanta Błaszczuk, Agnieszka Kochańczyk, Krzysztof Kowalski, Marta Lubaczewska, Katarzyna Polak, Tomasz Stroynowski, Kamila Żwirek

Kim jestem? Skąd pochodzę? Skąd bierze się moja tożsamość? Czy definiuje ją krajobraz, jego elementy? Czy dziedzictwo kulturowe regionu jest dla mnie ważne? Kim są bohaterowie legend żuławskich? Czym jest dla mnie legenda? Takie pytania towarzyszyły nam podczas warsztatów. Inspiracją do pracy był otaczający nas krajobraz, legendy, ale i współczesne historie. Próbowaliśmy znaleźć swoje miejsce, tworząc sieć połączeń między przeszłością a teraźniejszością, lokalnością a globalnością, relacją z własnym ja i z powstającą społecznością, emocją a jej wyrażaniem. Czyli tym wszystkim, co kształtuje naszą osobowość w danym miejscu i czasie. Pracowaliśmy w grupach aktorskiej, taneczno-muzycznej i scenograficznej – co ułatwiło nam pracę nad finałowym pokazem, ale także pomogło rozwinąć indywidualne zainteresowania. Uczestnicy zbudowali zgraną grupę, a także otworzyli się na twórcze działania.

Podczas projektu dawaliśmy sobie czas na to, aby zatrzymać się w pędzie i poczuć nasze „tu i teraz”.

POD PRĄD...

REALIZATOR: Teatr Kameralny w Bydgoszczy

MIEJSCE: Bydgoszcz

KOORDYNATORKA: Bogumiła Olejnik

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Katarzyna Chmara, Radosław Drygas,
Emilia Malczyk, Julia Witulska

**„Współpraca – to bardzo proste
Musicie tylko znaleźć wspólny język
Oraz wspólne zainteresowania
Wtedy od razu się uda!”**

[Uczestnicy i uczestniczki projektu]

Warsztaty dla dzieci i młodzieży z Polski i Ukrainy wykorzystywały latoteatralne idee tworzenia przestrzeni do spotkania różnorodnych poglądów i doświadczeń, edukacji poprzez teatr i szerzenia idei pedagogiki teatru. Projekt poruszał temat rzeki, a w szerszym kontekście żywiołu wody. W Bydgoszczy Brda jest integralną częścią miasta – jej obecność jest oczywista dla każdego. Zaproponowaliśmy dzieciom zaprzyjaźnienie się z rzeką – poznanie jej, przyjrzenie się jej z nowej perspektywy. Chcieliśmy, by dostrzegły w niej coś więcej niż element krajobrazu: miejsce różnego typu doświadczeń. Poprzez twórcze zadania zachęciliśmy dzieci do obserwacji natury w inny sposób, niż odbywa się to na tradycyjnych lekcjach przyrody. Punktem wyjścia była obserwacja roślin, nurtu rzeki, słuchanie jej dźwięków, spojrzenie z lotu ptaka na jej bieg. Zaprosiliśmy osoby uczestniczące do dyskusji na temat tego, jak wyglądają relacje między ludźmi a rzeką w świecie współczesnym, jaka jest historia rzeki i jak łączy się z naszą historią

i tożsamością. Powstała artystyczna wypowiedź na temat doświadczeń zdobytych w trakcie wspólnego procesu: o budowaniu przyjaźni, byciu razem w dwujęzycznej grupie, współpracy i relacjach, wspólnych przeżyciach, nowych umiejętnościach.

Nie spodziewaliśmy się tak wielkiego zainteresowania projektem – wzięła w nim udział czterdziestoosobowa grupa! Przeżyliśmy z dziećmi chyba wszelkie możliwe emocje i to było właśnie największym wyzwaniem. Staraliśmy się być pomocni, podążyć za nimi.

CZYM JEST ZMIANA I JAK JĄ OSWOIĆ?

REALIZATOR: Stowarzyszenie Multi.Art

MIEJSCE: Kalisz

KOORDYNATORKA: Ewelina Knajdek-Marcinkowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Judyta Berłowska, Malwina Brych, Natalia Czarcińska, Sebastian Jochan, Adrian Kempa, Marta Kościańska, Ewelina Knajdek-Marcinkowska, Maksym Kuzmych, Arek Pasożyt, Agnieszka Zalewska

Zaprosiliśmy dzieci i młodzież z Polski i Ukrainy do wspólnego namysłu nad zmianą. Razem odkrywaliśmy, że to czego się boimy, może również wprowadzać coś pozytywnego – być nową jakością, nowymi przyjaźniami, lepszymi warunkami. Korzystając z metod edukacji teatralnej (drama, improwizacja), zachęcaliśmy młodych ludzi do nazywania ich lęków związanych ze zmianą, a także oczekiwań, marzeń i szans. Wspólnie szukaliśmy też sposobów na oswojenie ZMIANY.

Rozmawialiśmy o tym, jak odnajdywać się w nowych sytuacjach, których w ostatnich latach było bardzo dużo (lokalne remonty, COVID-19, wojna w Ukrainie). Postawiliśmy na interdyscyplinarność, przenikanie się rozmaitych narzędzi i metod prac. Pracowaliśmy nie tylko teatralnie, ale też plastycznie: rysowaliśmy, fotografowaliśmy, wyko-

nywaliśmy makiety, rzeźby / instalacje w przestrzeni publicznej. Finał projektu – piknik polsko-ukraiński – przeprowadziliśmy we wspólnie urządzonym ogrodzie Domu Sąsiedzkiego. Uczestnicy i uczestniczki przygotowali dekoracje i ozdoby, a rodzice zadbali o poczęstunek. Ogród stał się wspólnie ZMIENIONĄ przestrzenią – bezpieczną, przyjazną, kolorową.

Dzieciaki, które uczestniczyły w turnusie, nadal do nas przychodzą, uczestniczą w działaniach realizowanych w Domu Sąsiedzkim. Czują się u nas dobrze, bo spędziły tu „dwa najfajniejsze tygodnie swoich wakacji”.

TworzyMY!

REALIZATOR: Nałęczowski Ośrodek Kultury

MIEJSCE: Nałęczów

KOORDYNATORKA: Katarzyna Jóźwik

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Michalina Broda, Katarzyna Jóźwik, Wiktoria Koput, Dorota Ptaszek, Łukasz Rzepecki, Maria Rzepecka, Daria Szymańska, Agnieszka Zagraba

Punkt wyjścia do działań teatralnych stanowiły pytania o istotę kreatywności, sztuki i procesu twórczego. W demokratycznej pracy kadra projektu oraz jego uczestnicy i uczestniczki określali swoje miejsce w projekcie, dokonywali wyborów twórczych, rozwijali własną ekspresję, budowali role w pokazie finałowym, współtworzyli scenariusz. Ważną inspiracją były sztuki plastyczne, muzyka i – szczególnie istotne dla młodzieży – nowe media. W finałowym spektaklu starły się różne definicje sztuki i tworzenia. Pokaz zgromadził bardzo liczną publiczność, której spodobała się forma musicalowa, temat (szkoła artystyczna, casting, konflikt uczniowie-nauczyciele), energia sceniczna uczestników, wyraziste role, scenografia oraz strona wizualna (stroje, rekwizyty) i duża dawka humoru. Po pokazie odbyło się spotkanie z publicznością, rozmowy, dyskusje. Osoby biorące udział w warsztatach doceniały spędzony twórczo i kreatywnie czas. Wiele osób mówiło o otwarciu się, odnalezieniu się w działaniach artystycznych, przekraczaniu własnych ograniczeń. Jednocześnie traktowały te spotkania jako zabawę i integrację. Podkreślały, że była to świetna przygoda, umożliwiająca poznanie wielu młodych ciekawych ludzi oraz profesjonalnej kadry.

Młodzież w Nałęczowie, która brała udział w ubiegłorocznej edycji Lata w teatrze, stała się grupą aktywną, rozpoznawalną i docenianą. W tym roku ponownie mogła swoim własnym głosem opowiedzieć o tym, czym jest dla niej tworzenie, sztuka, kreatywność.

#GRAWKLASY

REALIZATOR: Miejski Dom Kultury w Bełżycach

MIEJSCE: Bełżyce

KOORDYNATOR: Łukasz Wójtowicz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Damian Bakalarz, Bogusław Benio Byrski, Agata Grabałowska, Małgorzata Papiewska, Łukasz Wójtowicz

Tematem projektu były gry i zabawy podwórkowe. Uczestnicy brali udział w warsztatach teatralnych, tanecznych, muzycznych, scenograficzno-kostiumowych i multimedialnych. Projekt miał też wymiar integracyjny. Jednym z uczestników był młody chłopak z Ukrainy, którego rodzina znalazła w Bełżycach schronienie przed wojną. W ramach zajęć odbyły się trzy spotkania z grupą osób z lokalnego ośrodka terapii zajęciowej. Na spektakl finałowy złożyły się przygotowane w czasie zajęć sceny, piosenki i choreografie inspirowane atmosferą podwórkowych zabaw.

Udało nam się zaszczepić u dzieci i młodzieży teatralnego bakcyła i nawet najbardziej niechętni do występowania na scenie dołożyli swoją cegiełkę do spektaklu finałowego.

W CIENIU KRZESŁA

REALIZATOR: Fundacja Plenerownia

MIEJSCE: Hucisko

KOORDYNATORKA: Katarzyna Zarzycka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Aleksandra Barczyk, Barbara Łepkowska, Emilia Raiter, Katarzyna Zarzycka, Marcin Zarzycki

Dzieci uczestniczyły w warsztatach z instruktorami i instruktorkami przybliżającymi im świat i język teatru: przestrzeń, ruch, rolę dźwięku, rekwizytu i kostiumu, podstawy tworzenia scenografii i budowania opowieści. Miały również okazję poznać wiele wątków związanych z lokalnym dziedzictwem, biorąc udział w grze terenowej w Hucisku i warsztatach ze storytellingu, zorganizowanych w skansenie w Dobczycach. Finałowa wypowiedź twórcza półkolonistów była ukłonem w stronę artystów związanych z okolicą. Hucisko przez lata było swoistą kolonią artystyczną. Swoje domy mieli w nim Tadeusz Kantor i jego żona Maria Stangret oraz Kazimierz Mikulski.

W pokazie finałowym teatr wyrastał nagle w krajobrazie, stawał się na oczach i wśród publiczności, burząc granicę czwartej ściany. Częścią performance'u był przemarsz pod Pomnik krzesła. Wszyscy zgromadzeni byli wcześniej poproszeni, by na pokaz przynieść własne krzesło i parasol – tak wyposażeni przeszli przed Dom Kantora, gdzie odbyła się akcja siedzenia, kontemplowania dzieła sztuki i zwykłych przedmiotów. Wszystkie działania włączały lokalną społeczność – nie tylko rodziców, ale i mieszkańców – i stały się motorem oraz spoiwem dla społeczności.

Ten projekt trwa mimo zakończenia. Rezonuje na wielu poziomach. Dzięki niemu powstała społeczność, która wciąż się spotyka i działa, a w otoczeniu zaszły wyraźne zmiany.

PODWÓRKO PRZY MOIM DOMU

REALIZATOR: Centrum Kultury i Biblioteka Miejska im. Franciszka Chruściela w Ornece

MIEJSCE: Ornece

KOORDYNATORKA: Katarzyna Rykojć

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Adrianna Cudnik, Radosław Ignaciuk, Katarzyna Rykojć, Przemysław Wasilkowski

Przygoda teatralna połączyła dzieci i młodzież polsko-ukraińską: zaszczerpiła w uczestnikach działań otwartość na drugiego człowieka i akceptację inności. Wspólne działania przełamywały lęk. Podczas teatralnych zajęć osoby uczestniczące podejmowały temat miejsca, w którym czują się bezpiecznie i dorastają, czyli domu. Same tworzyły wizje wymarzonych domów. Rozwój kreatywności początkujących aktorów i aktorek można było zaobserwować każdego dnia. Jednak to wspólna praca – a przede wszystkim integracja dwóch grup – sprawiły, że finałowy spektakl pokazał zarówno emocje, uczucia jak i jedność. Nasz wspólny latoteatralny dom był wolny od podziałów i pełen akceptacji.

Największym sukcesem naszego projektu jest wspólne wypracowanie założonego celu.

ZACZAROWANY ŚWIAT SZTUKI. LETNIE PÓŁKOLONIE TEATRALNE W SKOCKIEJ BIBLIOTECE

REALIZATOR: Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Eugeniusza Paukszty w Skokach

MIEJSCE: Skoki

KOORDYNATORKA: Elżbieta Skrzypczak

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Beata Druciarek, Elżbieta Drygas, Katarzyna Fornal, Filip Lewandowski, Anna Wieczorek

Chcieliśmy, aby osoby biorące udział w projekcie przeżyły niecodzienne spotkanie ze sztuką. Wspólnie z uczestnikami i uczestniczkami Lata w teatrze przenieśliśmy się z trzema Alicjami do Krainy Czarów. Rola tę zagrały bowiem trzy dziewczynki. Uniknęliśmy w ten sposób koncentracji opowieści scenicznej wokół jednej gwiazdy. Dzieciom bardzo spodobało się takie podejście.

Alicja – podobnie jak dziewczęta, które ją grały – bardzo chciała być już dorosłą osobą. Jednak dorośli, których spotkała w Krainie Czarów, często zachowywali się nie fair: kłamali, oszukiwali, zmieniali reguły

w trakcie gry. Osoby uczestniczące w półkoloniach nauczyły się pracy w zespole i odpowiedzialności. Za ten wysiłek otrzymały wielkie podziękowania i gratulacje zarówno od kadry projektu, jak i publiczności. Bawiąc się w teatr, dzieci wyzbyły się kompleksów, otworzyły na nowe wyzwania, osiągnęły apogeum własnych przeżyć i emocji. Przede wszystkim rozwinęły wrażliwość i talent.

Największym sukcesem naszego projektu jest zintegrowanie grupy wokół wspólnego dzieła teatralnego i stworzenie spektaklu na miarę możliwości osób uczestniczących.

SCHULZ.

PERFORMANCE

MALARSKO

-TEATRALNY

REALIZATOR: Bytomski Teatr Tańca i Ruchu Rozbark

MIEJSCE: Bytom

KOORDYNATORKA: Karolina Staneczek

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Daniel Zych, Julia Lewandowska, Kamil Bończyk

Głównym tematem proponowanych przez nas zajęć była twórczość Brunona Schulza, obywatela świata urodzonego w Drohobyczu. W kontekście obecnej sytuacji geopolitycznej utwory Schulza stały się łącznikiem. Podczas warsztatów aktorskich, wokalnych, plastycznych młodzież funkcjonująca w dwóch różnych kulturach – polskiej i ukraińskiej – miała okazję do wyrażenia siebie w działaniach artystycznych. Prowadzone przez nas warsztaty twórcze to proces przygotowywania artystycznej wypowiedzi młodzieży na temat dzieł Schulza, jego życia oraz sytuacji, w której obecnie znajdują się osoby biorące udział w projekcie. Młodzież w tym wieku często doświadcza zagubienia, chcąc określić swoje przyszłe plany i wizję siebie wobec innych. Dodatkowo osoby uchodźcze znalazły się w trudnym położeniu: porzucony dom rodzinny, przyjaźnie, więzy rodzinne, wszystko to wpływa na poczucie odosobnienia. Zainspirowaliśmy młode osoby

perspektywą kolektywnego tworzenia sztuki jako sposobu spędzania wolnego czasu. Wspólne działanie teatralne pomogły wydobyć ich potencjał, otworzyły na dzielenie się przeżyciami, współpracę. Pozwalały także zwerbalizować swój stosunek do świata, co poszerzyło kompetencje społeczne.

Po zakończeniu projektu młodzież wróciła do naszego teatru: uczestniczki i uczestnicy stali się wolontariuszkami i wolontariuszami, pomagają nam w repertuarowych wydarzeniach.

ДЕТИ W TEATRZE

REALIZATOR: Fundacja Hydro-polis

MIEJSCE: Mikołajki

KOORDYNATORKA: Katarzyna Jankowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Sylwia Brzozowska, Michał Górczyński,
Katarzyna Jankowska, Wiktor Malinowski, Krzysztof Topolski,
Ruslana Wilkowska

W projekcie uczestniczyły osoby z Polski i z Ukrainy – chcieliśmy dać im szansę na poznanie języka teatru i twórcze wyrażenie siebie. Motywem przewodnim działań i warsztatów był konflikt, bieżące wydarzenia i aktualne ruchy społeczne. Pracowaliśmy w dwóch grupach: teatralnej i dziennikarskiej. Brały one udział w spotkaniach i dyskusjach na temat wydarzeń codziennych, współczesnego świata, otaczającej przestrzeni, aktywizmu. Obie grupy symultanicznie pracowały wraz z kadrą nad przygotowaniem spektaklu. W trakcie warsztatów wykorzystywaliśmy malarstwo wielkoformatowe, działanie z kostiumem i scenografią, sensoplastykę, pantomimę, field recording, działania perkusyjne i muzyczne. Uczestniczki i uczestnicy byli współautorami muzyki i scenografii finałowego spektaklu. Projekt trafił do różnych grup wiekowych i społecznych: od dzieci i młodzieży po osoby dorosłe (rodzice).

Zaskoczyło nas wsparcie ze strony rodziców i opiekunów, społeczności lokalnej. Byliśmy z nimi w stałym życzliwym kontakcie i mogliśmy liczyć na pomoc w sytuacjach „beznadziejnych”.

DNI, KTÓRYCH NIE ZNAMY

REALIZATOR: Fundacja Pracownia Inspiracji Społecznych

MIEJSCE: Warszawa

KOORDYNATORKA: Paulina Chodnicka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Miłosz Bałdyga, Eliza Borowska, Paulina Chodnicka, Małgorzata Drąg, Tomasz Kościuszko, Svitlana Oleszko, Piotr Pardela, Joanna Pietraszek, Nina Rehorowska, Adriana Sadowska, Julia Żardecka

Przewodnikiem młodzieży był bohater komiksu „Dni, których nie znamy” Timothé’go Le Bouchera. Lubin to zwykły chłopak, który ma przyjaciół, dziewczynę, pracuje w markecie i jako akrobata realizuje swoją pasję cyrkową. W pewnym momencie zaczyna mieć trudności z przypomnieniem sobie wydarzeń z minionych dni. W końcu zdaje sobie sprawę, że czasem to nie on przeżywa swoje życie... Podczas lektury tekstu szukaliśmy odpowiedzi na pytania egzystencjalne, spędzaliśmy wspólnie czas, tworzyliśmy bezpieczną przestrzeń dla siebie i innych. Zaprosiliśmy osoby uczestniczące na warsztaty: teatralne, cyrkowe, storytellingowe, scenograficzne oraz zajęcia dotyczące komunikacji, współpracy i mapowania swoich mocnych stron. Sztuka pozwoliła młodym ludziom opowiedzieć o sobie w finałowym pokazie.

Stworzyliśmy bezpieczną przestrzeń dla młodych osób i zaprosiliśmy ich do poszukiwania odpowiedzi na trudne pytania. Mimo bardzo różnych temperamentów, odmiennych zainteresowań, uczestnicy i uczestniczki znaleźli punkty wspólne, zbudowali grupę. Nawzajem zachęcali się do bycia odważnymi i korzystania z przywileju opowiadania o sobie na scenie.

TEATRALNA ŁAWICA.

DZIECI I RYBY

MAJĄ GŁOS

REALIZATOR: Fundacja W TO MI GRAJ

MIEJSCE: Nędza

KOORDYNATORKI: Agnieszka Batóg, Joanna Kazubska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Agnieszka Batóg, Agnieszka Dwojak, Agnieszka Gorzkiewicz, Piotr Myszczyszyn, Agnieszka Patalong, Maciej Pezdek, Magdalena Pietnoczka, Mateusz Świstak, Sława Tarkowska-Orzełek

Co powiedziałyby nam ryby, gdyby miały głos? Kto by ich posłuchał? A kto słucha... dzieci? W naszym projekcie chcieliśmy oddać głos dzieciom, ale też zaspokoić ich potrzebę bezpieczeństwa, dostarczyć narzędzi rozładowywania indywidualnych napięć, a przy okazji rozwinąć kompetencje kulturowe i społeczne. Zajęcia warsztatowe skonstruowane zostały w oparciu o elementy socjoterapii oraz pedagogiki teatru. Podczas warsztatów sięgaliśmy po język teatru, muzyki, cyrku i techniki arteterapeutyczne. Szukaliśmy sposobów na odzyskanie głosu i pokonanie strachu. Sięgnęliśmy po bajki o wodnym świecie i metafory. Także propozycje dodatkowe nawiązywały do tematyki projektu – zaistnieliśmy na falach eteru w Radio Vanessa, wybraliśmy się na wycieczkę do Muzeum Śląskiego i Centrum Scenografii, a Wędrowny Teatr Małe Mi opowiedział nam nieco o emocjach i filozofii.

W projekcie brały udział dziećmi z różnych środowisk, także takie, których wcześniejsze zainteresowania nie krążyły wokół aktywności scenicznych. Teraz wciąż poszukują kontaktu z naszymi instruktorami i instruktorkami, przyjeżdżają na spektakle Teatru Lufcik na Korbkę. Uznajemy to za sukces pedagogiczny i artystyczny.

KIM JESTEM?

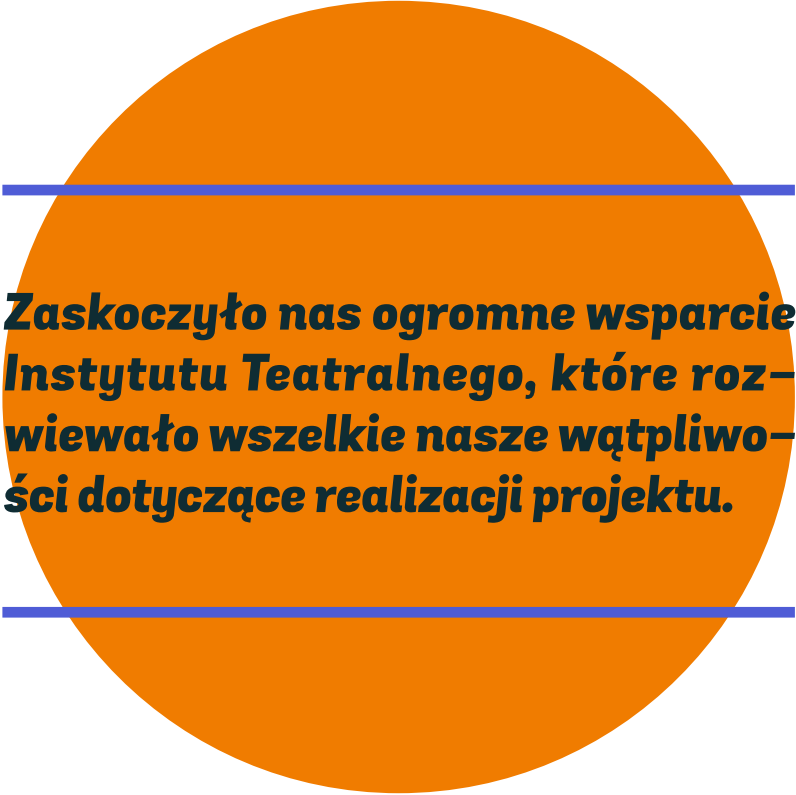
REALIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury w Międzyrzeczu Podlaskim
z/s w Wysokim

MIEJSCE: Pościsz

KOORDYNATORKA: Klaudia Baj

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Klaudia Baj, Przemysław Buksiński, Marta Chwedoruk, Sylwia Hubica, Justyna Jary, Angelika Magier

Naszym celem było stworzenie uczestniczkom i uczestnikom przestrzeni do uważnego przyjrzenia się sobie i poszukania własnej tożsamości. W dzisiejszym świecie pełnym bodźców i możliwości, świadomość siebie i uważność są ważnymi elementami harmonijnego i wszechstronnego rozwoju. W ramach projektu zrealizowaliśmy warsztaty teatralne oparte na improwizacji, bazujące na ekspresji ciała, twarzy i wypowiedzanych słów, warsztaty śpiewu otwartym głosem, warsztaty kreatywnego pisania i swobodnego operowania słowem pisanym. Zwieńczeniem projektu był pokaz finałowy „Kim jestem?”, dotyczący tożsamości młodego człowieka. Osoby uczestniczące stworzyły spektakl od podstaw, w oparciu o opracowany przez nie scenariusz.

Zaskoczyło nas ogromne wsparcie Instytutu Teatralnego, które rozwiewało wszelkie nasze wątpliwości dotyczące realizacji projektu.

STACJA A GDYBY

REALIZATOR: Goleniowski Dom Kultury

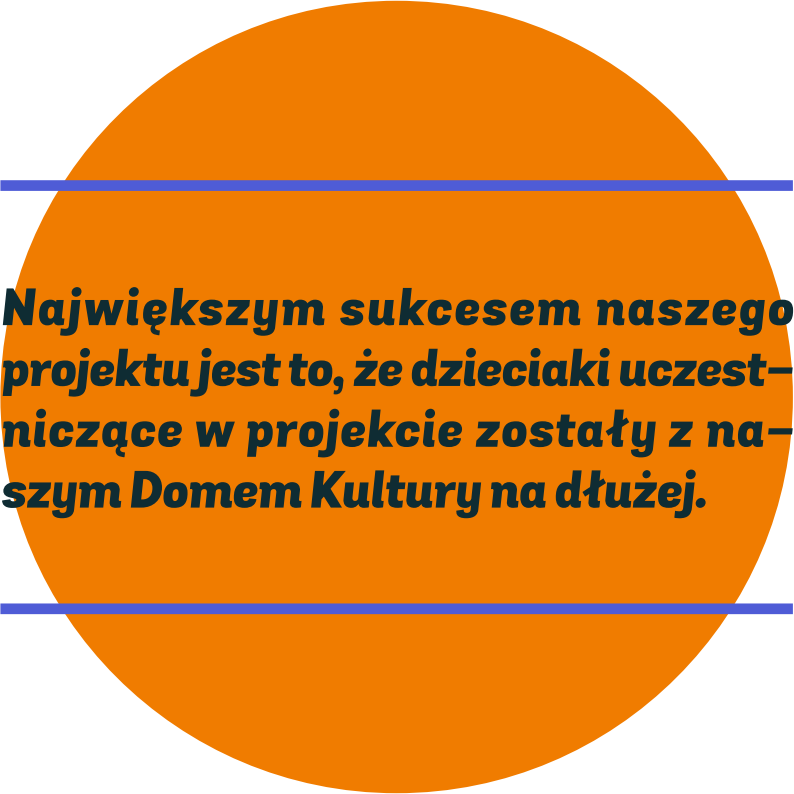
MIEJSCE: Goleniów

KOORDYNATORKA: Anna Kozłowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Aleksandra Cebała, Kaja Cykalewicz-Licak, Magdalena Gardas-Wasilewska, Weronika Giżycka, Marcin Jabłoński, Anna Kozłowska, Marta Łągiewka, Mansfet Masny, Dominika Sobkowiak

Motywy przewodnim naszego projektu była stacja kolejowa. Nie całkiem zwyczajna, bo zainspirowana książką Joanny Kulmowej „Stacja Nigdy w Życiu”. Jej bohaterowie i bohaterki spędzają wakacje na przywracaniu do życia Leśnej Stacji przy rozebranej linii kolejowej... Przed podobny zadaniem stanęły osoby biorące udział w naszym projekcie!

Skupiliśmy się na integracji grupy poprzez gry i zabawy tak, aby każda osoba czuła się na tyle swobodnie, by móc proponować na forum swoje pomysły. Odbędzie się piesza wycieczka do lasu, by odnaleźć Leśną Stację, a także rzeczy pozostawione przez... magicznych mieszkańców lasu.. Kadra projektu przygotowała dla osób uczestniczących artystyczną podróż: przechodziły one przez każdy z trzech „rozdziałów” (muzyczny, aktorski, scenograficzny), by pod koniec tygodnia zdecydować, w którym z nich chcą pracować w kolejnym tygodniu. Dzięki tym aktywnościom zacieśniły się więzi między uczestniczkami i uczestnikami projektu. Do tej pory spotykamy zaprzyjaźnione ze sobą osoby i mamy świadomość, że te relacje zaczęły się w Lecie w teatrze!

Największym sukcesem naszego projektu jest to, że dzieciaki uczestniczące w projekcie zostały z naszym Domem Kultury na dłużej.

FreeDOM

REALIZATOR: Miejski Dom Kultury Bogucice-Zawodzie

MIEJSCE: Katowice

KOORDYNATORKA: Paulina Zdancewicz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Mariola Dobrzańska, Nicoletta Dragon, Sofii Popova, Maryna Raczyńska, Joanna Strząbała, Paulina Zdancewicz

W projekcie dzieci tworzyły Krainę Wolności, odpowiadając na pytanie „Czym jest dla mnie wolność”. Nazwały ją POLWOLINA (**P**olska – **W**olność – **U**kraina). Podczas długich rozmów stworzyliśmy regulamin i prawa panujące w Polwolinie, a następnie opisaliśmy je w hymnie „Polwolina – nasza kraina”. Powstała również mapa, którą dzieci wykonały w formie papierowej i... ceramicznej. Nasz projekt oparty była na idei wolności, dlatego też w dużej mierze pozwalaliśmy dzieciom na tę wolność: to one wybierały zabawy, pisały teksty i kreowały powstawaniem spektaklu od samego początku. Bardzo chcieliśmy, aby poczuły się ważne w tworzeniu finałowego przedsięwzięcia, pewne siebie i dumne z tego, co robią.

Choć dzieci mówiły w dwóch różnych językach, to nie potrzebowały słów, żeby zrobić coś wspólnie – wyczuwały się i potrafiły współpracować. Pod koniec zaczęły odkładać telefony na bok, można to było zaobserwować na placu zabaw podczas przerw. W pewnym momencie cała grupa zwróciła się ku sobie i zaczęła wymyślać wspólne zabawy. Zaskoczyło nas... jak dużo i często mogą jeść tacy mali ludzie. Do tej pory nie wiemy, gdzie im się to wszystko mieściło.

DROGA WOLNA – OD NIENAWIŚCI DO AKCEPTACJI

REALIZATOR: Radziejowski Dom Kultury

MIEJSCE: Radziejów

KOORDYNATOR: Paweł Śrubas

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Grzegorz Kaźmierski, Bartosz Kowalski, Krzysztof Marcujaniak, Aleksandra Skorupa, Paweł Śrubas, Agnieszka Zakrzewska, Emilia Żuber

Inspiracją projektu stała się książka Clementine Beauvais „Paszty, do boju!”, w której autorka podnosi wątek świata wirtualnego i pokazuje, jak dostępne w nim narzędzia mogą zostać wykorzystane przeciwko komuś. Skupiliśmy się na problemie funkcjonowania we współczesnym świecie ludzi wkraczających w dorosłość. Poruszaliśmy tematykę wpływu portali społecznościowych na budowanie relacji w grupie. Wykorzystaliśmy m.in. projekcje i live streaming. Zachęcaliśmy do wyjścia poza świat wirtualny i krytycznego podejścia do mediów. Ważnym elementem scenicznej adaptacji powieści były interakcje z widownią. Nawiązaliśmy więź z publicznością, żeby przełamać wyobrażenie o teatrze jako sztuce zdystansowanej, „martwej”. Z uczestnikami projektu stworzyliśmy spot antyhejtowy i zamieściliśmy go w Internecie. Podczas sobotnich warsztatów włączyliśmy do działań teatralnych rodziców – odwróciliśmy stereotypowe role i to uczestniczki i uczestnicy decydowali tego dnia o planie wydarzeń i zabawach, w których ich bliscy i kadra projektu brali udział. Wszyscy komfortowo odnaleźli się w nowych rolach i świetnie się bawili.

Po zakończeniu projektu zaproponowaliśmy osobom uczestniczącym, aby Radziejowski Dom Kultury stał się miejscem ich spotkań i działań kulturalnych. W ofercie kulturalnej RDK-u znalazł się Klub „Latoteatralnych Aktorów” – grupa wyszła z inicjatywą zaprezentowania spektaklu swoim rówieśnikom i rówieśniczkom w październiku.

ROZMÓWKI W RUCHU / РОЗМОВНИК НА ХОДУ

REALIZATOR: Teatr Polski im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy

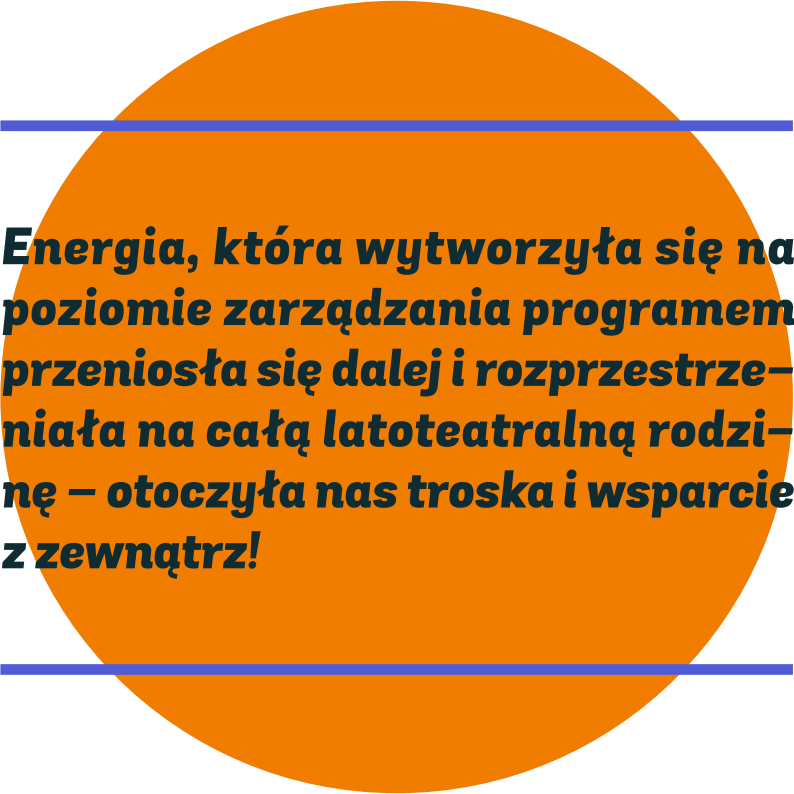
MIEJSCE: Bydgoszcz

KOORDYNATORKA: Karolina Lipińska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Damian Kwiatkowski, Krystian Łysoń,
Marcin Muszyński, Valentina Protsenko

Podczas warsztatów artystycznych wraz z dziećmi z Polski i Ukrainy poszukiwaliśmy różnych sposobów wyrażania siebie i komunikacji. Uczestnicy uczyli się siebie nawzajem, poznając język, zwyczaje, kulturę. Przeprowadziliśmy łącznie ponad 70 godzin różnorodnych zajęć (teatralnych, ruchowych, muzycznych, czy plastycznych)!

Projekt miał charakter interwencyjny: skupiał się na bieżących potrzebach społeczności lokalnej. W obliczu agresji rosyjskiej w Ukrainie, Bydgoszcz, jak wiele innych miast, stała się schronieniem dla rodzin, kobiet i przede wszystkim dzieci, które próbują odnaleźć się w nowej sytuacji. Naszym celem była pomoc w budowaniu relacji pomiędzy dziećmi ukraińskimi i polskimi oraz w nauce języków poprzez sztukę. Umiejętność porozumiewania się ułatwi nawiązywanie znajomości i odnajdywanie poczucia bezpieczeństwa w nowej wspólnocie.

Energia, która wytworzyła się na poziomie zarządzania programem przeniosła się dalej i rozprzestrzeniła na całą latoteatralną rodzinę – otoczyła nas troska i wsparcie z zewnątrz!

Ale KOSMOS!

REALIZATOR: Fundacja Przepływy

MIEJSCE: Zambski Kościelne

KOORDYNATORKA: Katarzyna Świdnicka-Karbasi

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Małgorzata Laszecka, Iza Linka, Julia Rachuba, Aleksandra Rajska, Anna Słowikowska, Katarzyna Świdnicka-Karbasi

Kosmos... Ogromna przestrzeń, która rozciąga się nad naszymi głowami. Czasem wieczorową porą spoglądamy w gwiazdy. Są ich tysiące! Zachwyty miesza się z przerażeniem: jak one się wszystkie tam mieszczą i skąd się biorą?! Kim przy nich jestem JA? Czy jestem tu po coś, czy mogę tak sobie po prostu być? Żeby odkrywać wszechświat, wcale nie trzeba udawać się w skomplikowane i odległe podróże... A przynajmniej nie w teatrze!

Podczas letnich warsztatów artystycznych wraz z dziećmi i młodzieżą z gminy Obryte badaliśmy nieskończony potencjał naszej galaktyki. Stworzyliśmy planetarium na łące, które było dla nas punktem obserwacji i badań kosmosu. Dzięki temu mogliśmy przypomnieć sobie i innym o pięknie i różnorodności naszego świata.

Nasi dawni uczestnicy wrócili w tym roku jako silna grupa wolontariuszy, która wspomagała nas nie tylko technicznie, ale również jako młodzi instruktorzy! Cudowna wspólnota pokazała nam, jak bardzo potrzebna i ważna jest realizacja takich działań. Do pomocy włączyli się także rodzice i mieszkańcy naszej miejscowości!

A to DOM!

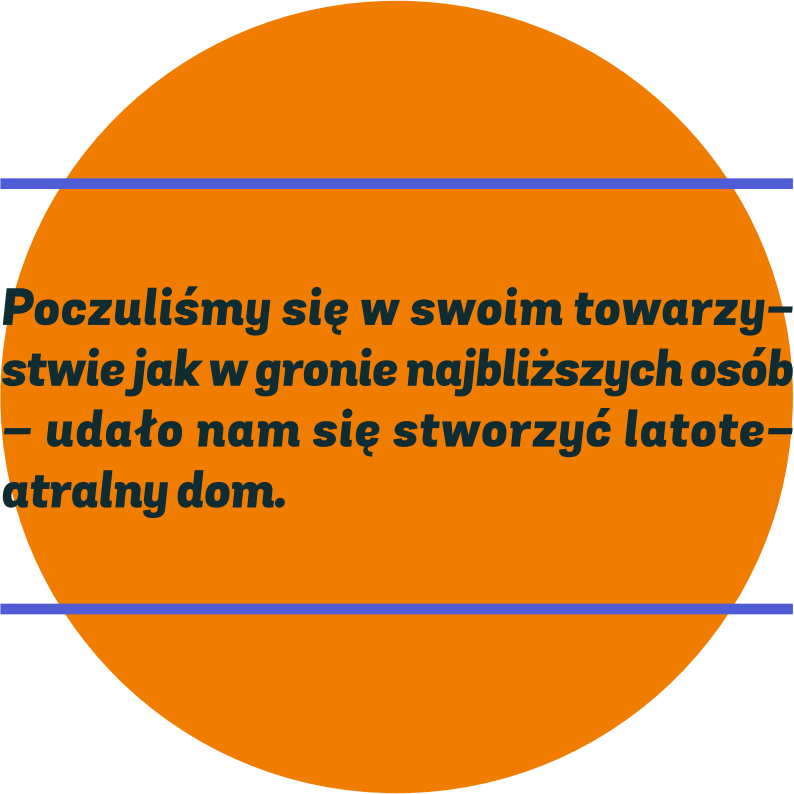
REALIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury w Lanckoronie

MIEJSCE: Lanckorona

KOORDYNATORKA: Małgorzata Mirek

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Aleksandra Denkowicz, Karolina Książek, Małgorzata Mirek, Ewa Oremus, Joanna Sarnecka, Patryk Sporysz, Barbara Wojtkowiak

Razem z 45 uczestnikami warsztatów zastanawialiśmy się, czym dla nas jest dom? Czy to przestrzeń, atmosfera, czas, a może doświadczenie? W efekcie tych rozważań podczas pokazu finałowego trzy grupy uczestniczek i uczestników zaprezentowały swoje przemyślenia. Grupa muzyczna wyprodukowała teledysk o ziemi, która jest naszym wspólnym domem oraz piosenkę „Magiczny sen”. Grupa taneczna pokazała etiudy ukazujące historie rodzinne i zaprosiła do zabawy widownię. Elementem łączącym proces twórczy był taniec wykonany przez grupę aktorsko-taneczną przy akompaniamencie grupy muzycznej. Grupa scenograficzno-plastyczna, poza przygotowaniem rekwizytów do pokazu, zaprosiła zebranych na wystawę, na której zaprezentowała projekty swoich wymarzonych domów, konstrukcje nietypowych domów oraz instalację ceramiczną „Mieszkańcy Domów”. Wszystko zwieńczone zostało poczęstunkiem i smakowaniem zupy (którą w sposób symboliczny ugotowaliśmy podczas trwania finału), bo czym byłby dom bez wspólnego spotkania przy talerzu pomidorowej (uczestnicy zdecydowali, że na imprezie naszej latoteatralnej rodziny nie mogło zabraknąć tego elementu).

Poczuliśmy się w swoim towarzystwie jak w gronie najbliższych osób – udało nam się stworzyć latoteatralny dom.

SZTOS

LATO

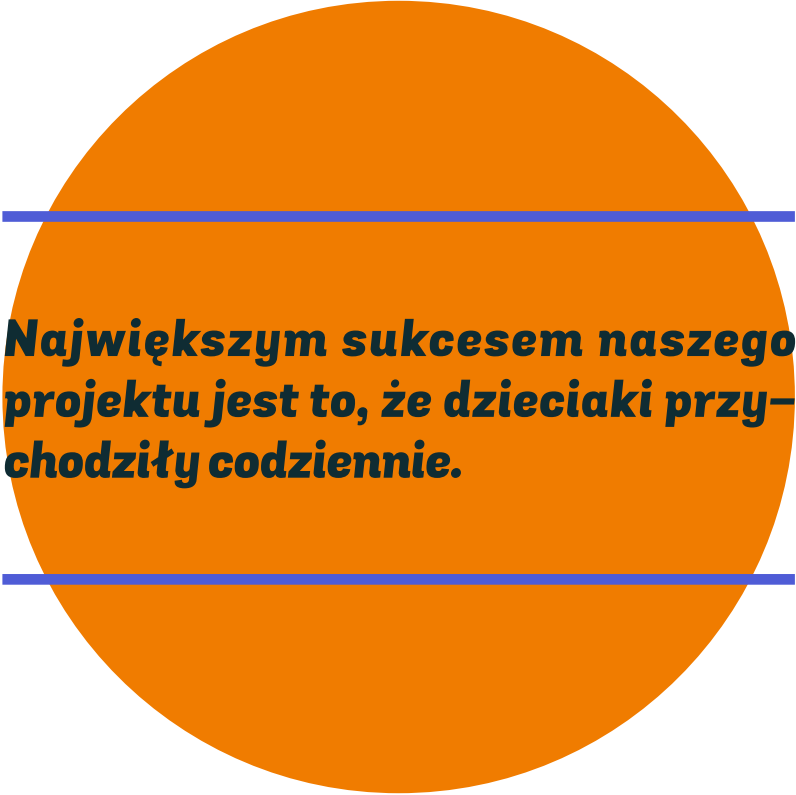
REALIZATOR: Gminne Centrum Kultury i Sportu w Wieniawie

MIEJSCE: Wieniawa

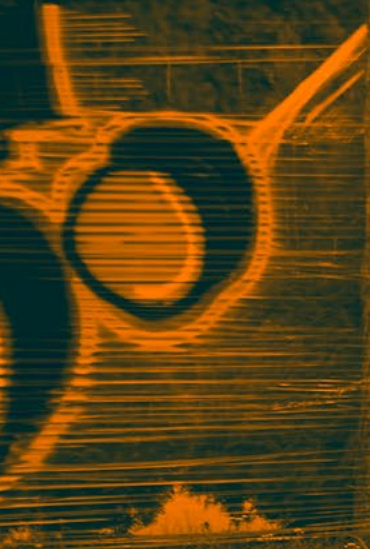
KOORDYNATORKA: Joanna Zawadzka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Agata Baranowska-Żak, Emilia Biernacka, Mateusz Biernacki, Beata Domaszewicz, Agnieszka Sikorska, Joanna Zawadzka

„Sztos” to określenie używane przez dzieci i młodzież, gdy chcą coś pochwalić, wypowiedzieć się o czymś z aprobatą. To słowo pada w momentach entuzjazmu, zatem często dodaje skrzydeł, wyzwala zapał, uwalnia od przeszkód i sprawia, że wszystko staje się osiągalne. Pomaga generować nowe pomysły i daje siłę, aby je realizować. W ramach projektu poszukiwaliśmy „sztosowych” aspektów, tworząc atmosferę dobrej zabawy, aby ośmielić dzieci i młodzież do dzielenia się refleksjami i pomysłami oraz do wyrażania siebie w sposób twórczy przez teatr, techniki plastyczne czy ruch.

Największym sukcesem naszego projektu jest to, że dzieciaki przychodzą codziennie.

GRANIE W POMAGANIE!

REALIZATOR: Europejskie Centrum Bajki im. Koziółka Matołka
w Pacanowie

MIEJSCE: Rataje Słupskie

KOORDYNATOR: Katarzyna Pluta

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Katarzyna Bednarska, Ewa Lubacz, Ma-
riusz Maliga, Marta Ochnicka-Bąk, Przemysław Żmiejk

W naszym projekcie staraliśmy się rozbudzać empatię i zachęcać do myślenia o potrzebach innych ludzi. Inspiracją był dla nas świat skrzatów: rozmawialiśmy wspólnie z dziećmi o tym, jak pomagają skrzaty i jak pomagać możemy my – dzieci i dorośli. Każdego dnia rozpoczynaliśmy zajęcia zabawami integracyjnymi i zwiększającymi koncentrację, a kończyliśmy krótką ewaluacją. W pierwszym tygodniu byliśmy na wycieczce w lesie, po którym oprowadził nas leśniczy. Każdy uczestnik otrzymał w prezencie od nadleśnictwa dąb. Po drodze odwiedziliśmy schronisko dla bezdomnych zwierząt, któremu przekazaliśmy zabawki dla psów wykonane przez dzieci na warsztatach. Podczas rodzinnej soboty mali i duzi uczyli się udzielać pierwszej pomocy oraz bawili się w Parku Edukacyjnym Akademia Bajki. W drugim tygodniu odwiedziliśmy zoo i spacerowaliśmy uliczkami Krakowa. Kiedy przed pokazem, zapytaliśmy dzieci o wrażenia z projektu, zwróciły uwagę na to, że poznały dużo fajnych osób i nawiązały przyjaźnie. Dzień finału był pełen stresu, ale i wielkiej radości z udanego występu. Tłem pokazu był filmik przygotowany na zajęciach technologicznych przedstawiający dzieci jako skrzaty. Nagraniu towarzyszyła narracja prezentowana na żywo.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyła nas przyjaźń najstarszej i najmłodszej uczestniczki projektu.

Nazywam się...
Lesie Jestem
do najbliższych

wszystko
do kłosa
drzewianku

czapka to
ochrona
głowy przed
deszczem

nie
kurza
do kurzenia

noży stwórz
do pisanie
notami
i to

Natalia Balcierz

Niko lubi...
ryby. Kocha...
nosi okulary

BAL LADY NA

REALIZATOR: Fundacja Ditero

MIEJSCE: Ubocze

KOORDYNATORKA: Agnieszka Surmacz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Piotr Rajmund Biernat, Mariusz Dragan, Kaja Pachulska, Agnieszka Surmacz, Szymon Surmacz, Krzysztof „Wiktor” Wiktorczyk

Idea projektu wyszła od podopiecznych fundacji Ditero – młodzieży ze spektrum autyzmu i zespołem Aspergera. „Balladyna” Juliusza Słowackiego stała się dla nas punktem wyjścia do omawiania tematów moralności i odpowiedzialności za swoje czyny. Rozważając relacje między bohaterami dramatu, uczestnicy i uczestniczki poszukiwali psychologicznych korzeni zła. Nawiązaliśmy również do idei dadaistów, które wyrosły z radykalnego sprzeciwu wobec wojny i kultury, która do tej wojny doprowadziła. Naszym głównym zamysłem artystycznym było twórcze przetwarzanie zastanych elementów rzeczywistości. Po burzy mózgów z bardzo aktywnym udziałem dzieci przenieśliśmy akcję „Balladyny” do współczesnej szkolnej klasy. Rywalizacja siostr została zastąpiona rywalizacją szkolnych koleżanek. Dostosowaliśmy wątki Balladyny do aktualnych realiów i systemu wartości zrozumiałego dla współczesnej młodzieży. Dziewczyny rywalizują o popularność i podziw wśród swoich rówieśników oraz lajki, serduszka i maliny od widzów. Nie ma fizycznej zbrodni, ale dylematy moralne pozostają podobne. Alina wystawiona na klasowy hejt i bullying przegrywa, zostaje usunięta z grupy rówieśniczej, „umiera” w znaczeniu towarzyskim. Zaskoczyło nas, że postawa tytułowej bohaterki nie była oceniana jednoznacznie negatywnie przez młodzież. Historia siostr oglądana oczami młodych nie była czarno-biała.

Zaskoczyło nas to, że współczesna młodzież, potrafiła po swojemu reinterpretować „Balladynę”, nadać jej zaskakująco trafne i jednocześnie nowoczesne znaczenie.

NAZYWAM SIĘ **SZTUKA**

REALIZATOR: Miejskie Centrum Kultury w Piaskach

MIEJSCE: Piaski

KOORDYNATORKA: Marta Jakubowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: : Małgorzata Adamczyk, Krystyna Barczewska, Mateusz Pastuszek, Karol Polak, Laura Śliwa, Beata Ziółkowska

Zaprosiliśmy dzieci w podróż po planetach muzyki, tańca i marzeń. W pierwszych dniach dzieci miały za zadanie wymyślić, jak te planety mogą wyglądać i kto je zamieszkuje. Na każdej z planet konstruowaliśmy etiudę, w której dzieci dawały wyraz swoich umiejętności teatralnych, muzycznych, plastycznych i tanecznych. Nasza międzyplanetarna podróż odbywała się dzięki konstrukcjom, które dzieci stworzyły na zajęciach plastycznych. Podczas zajęć teatralnych poznały z kolei technikę animacji przedmiotu (gwiazdy, statki kosmiczne wykonane podczas zajęć plastycznych), a także technikę teatru czarnego. Zajęcia muzyczne pozwoliły im stworzyć własne dźwięki i interpretacje muzyczne dotyczące planety muzyki. Podczas zajęć tanecznych dzieci sprawdzały możliwości własnego ciała i budowały etiudy ruchowe opierające się na improwizacji i zabawie. Zależało nam na tym, aby towarzyszyć uczestnikom i uczestniczkom w ich poszukiwaniach artystycznych, dawać im przestrzeń na odkrywanie możliwości artystycznych, budowanie etiud – tak, aby dzieci miały poczucie sprawczości.

W krótkim czasie nawiązaliśmy szczerą, głęboką relację i zżyliśmy się ze sobą – cieszyliśmy się z każdego dnia razem. Głęboko wierzymy, że jeżeli działanie jest prowadzone zgodnie z ideami Lata w teatrze, to wszystko się uda.

TEATR MARZENIAMI TKANY

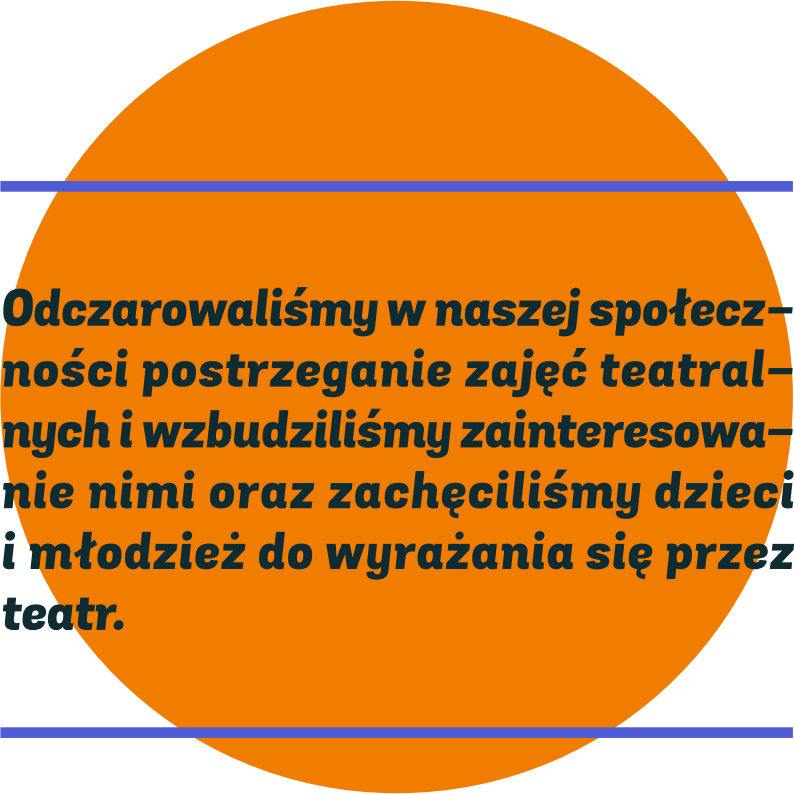
REALIZATOR: Miejsko Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Sokołowie Małopolskim

MIEJSCE: Sokołów Małopolski

KOORDYNATORKA: Adrianna Szot-Warzocha

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Mariusz Haba, Natalia Koza, Magdalena Łyko, Aneta Piorun, Radomir Piorun, Adrianna Szot-Warzocha

Zaprosiliśmy uczestników i uczestniczki do refleksji nad siłą sprawczą marzeń. Zwracaliśmy uwagę na determinację, z jaką realizowali plany bohaterowie wskazani przez młodzież. Przemiana uczestników, która dokonała się w czasie wakacyjnej, teatralnej przygody przyczyniła się do wzmocnienia ich odwagi snucia marzeń i podążania za nimi. Nad pracą polsko-ukraińskiej grupy młodzieży czuwał zespół profesjonalnych twórców i twórczyń teatralnych. Uniwersalnym językiem komunikacji uczuć była pantomima. Współdziałanie w jednej grupie było sprawdzianem z otwierania się na „inność” i uświadomiło nam, że społeczny lęk i niechęć rodzą się najczęściej z obawy przed nieznanym.

Odczarowaliśmy w naszej społeczności postrzeganie zajęć teatralnych i wzbudziliśmy zainteresowanie nimi oraz zachęciliśmy dzieci i młodzież do wyrażania się przez teatr.

IDZIEMY Z TEATREM

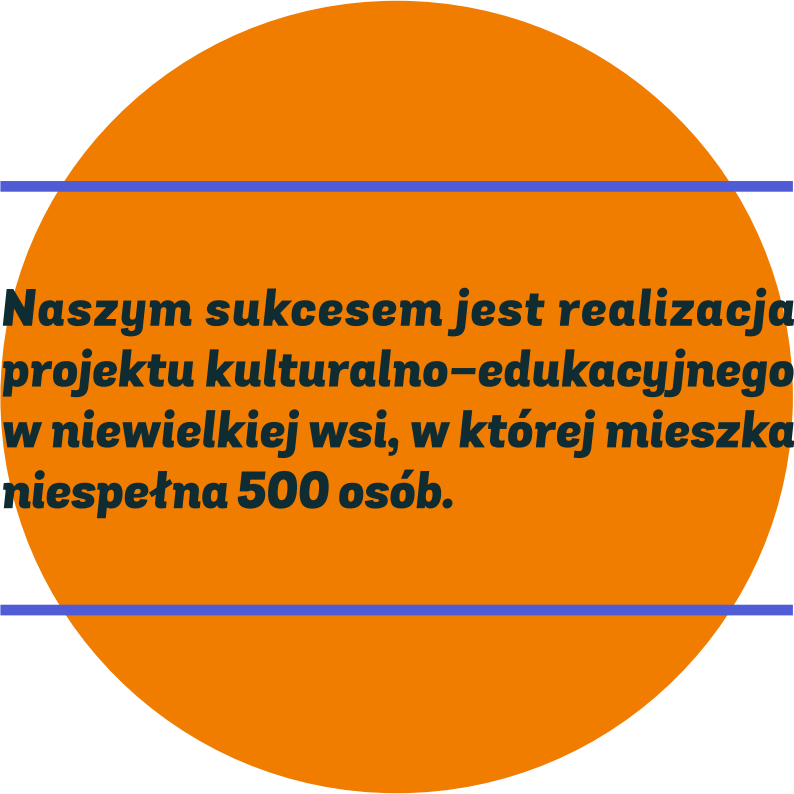
REALIZATOR: Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Wsi Niezdrowice

MIEJSCE: Niezdrowice

KOORDYNATORKA: Anna Wróblowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Renata Kurczyńska, Hubert Michalak,
Gosia Mielech, Anna Wróblowska

Rezultatem projektu był spektakl chodzony, nawiązujący do średnio-wiecznej tradycji teatru stacyjnego, realizowany w różnych przestrzeniach wsi wzdłuż Kanału Gliwickiego – z finałową sceną nad stawem Kissgruba. W trakcie realizacji projektu pochylaliśmy się nad lokalną legendą o Zefliku – wodnym chochliku uczącym ludzi, że najważniejszymi wartościami są: dobro, niesienie pomocy i troska o drugiego człowieka. W pracy warsztatowej szukaliśmy punktów wspólnych między uczestnikami z Polski i z Ukrainy oraz harmonii człowieka z otaczającą go florą i fauną. Promowaliśmy porozumienie mimo różnic. Wspólnie rozwijaliśmy kreatywność, kształtowaliśmy dobre nawyki ekologiczne, ale przede wszystkim bawiliśmy się w teatr w pięknych okolicznościach przyrody i budowaliśmy relacje między uczestnikami, które pielęgnowane są do tej pory.

Naszym sukcesem jest realizacja projektu kulturalno-edukacyjnego w niewielkiej wsi, w której mieszka niespełna 500 osób.

WITAMY W NASZEJ BAJCE – RobiMY Dom Kultury

REALIZATOR: Samorządowe Centrum Kultury i Promocji Gminy Zabierzów

MIEJSCE: Zabierzów

KOORDYNATORKI: Katarzyna Mroczek

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Maja Flaczek, Katarzyna Mroczek, Gabriela Mytych, Urszula Obydzińska, Katarzyna Starowicz, Jacek Strama, Anna Styszko, Edyta Szota, Ewelina Żak

Odważne Wakacje były odpowiedzią na potrzeby uczestników poprzedniego Lata w Teatrze. Projekt skupiał się na tematach związanych z odwagą. Celem było wzmocnienie dzieci w ich poczuciu własnej wartości. Nasza wspólna przygoda rozpoczęła się od wejścia na salę z zasłoniętymi oczami. To był wstęp do dyskusji na temat odwagi. Czym jest odwaga? Na to pytanie każdy uczestnik próbował odpowiedzieć indywidualnie przed kamerą, co wymagało nie lada odwagi. W kolejnych dniach dzieci poznawały specyfikę pracy na scenie, w teatrze. Warsztaty aktorskie bardzo pobudzały kreatywność i wspierały integrację grupy. Zajęcia uczyły, w jaki sposób można gestem, słowem, intonacją i interpretacją przekazać, co myślimy, czujemy, co jest dla nas wartościowe. Spotkanie w teatrze pobudziło wszystkich do działania, podobnie jak wizyta w telewizji i w radiu (tu wzięliśmy udział w nagraniu audycji na temat naszego projektu i programu Lato w teatrze). Finał wydarzenia był prezentacją efektów naszej wspólnej

pracy. Uczestnicy zdecydowali, że chcą zaprezentować dwa teksty dotyczące strachu i odwagi, które wcześniej przedstawił prowadzący zajęcia teatralne aktor Paweł Kumięga. Nasza półkolonia miała charakter działania partycypacyjnego z udziałem dzieci, z wykorzystaniem pedagogiki twórczości i pedagogiki zabawy. Warsztaty, wspólna zabawa i praca miały na celu wzmocnić poczucie własnej wartości dzieci i ułatwić im znalezienie mocy. Chcieliśmy aby Lato w teatrze dało im poczucie, że mają siłę i potrafią przełamać swoje bariery.

Zaskoczyła nas odwaga dzieci i ich pełne zaangażowanie w trakcie warsztatów teatralnych już od samego początku. Zaskoczyła nas też ich dojrzałość, która wielokrotnie dawała nam do myślenia.

MYŚLCIE SOBIE, JAK TAM CHCECIE – KRASNOLUDKI SĄ NA ŚWIECIE!

REALIZATOR: Suwalski Ośrodek Kultury

MIEJSCE: Suwałki

KOORDYNATORKI: Klaudia Kozakiewicz, Joanna Sztelmer-Stabińska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Izabela Giczewska, Halina Lutyńska, Klaudia Kozakiewicz, Adrianna Krymska, Mirosława Krymska, Małgorzata Makowska, Karina Sosnowska, Joanna Sztelmer-Stabińska

W bieżącym roku obchodzimy 180. rocznicę urodzin Marii Konopnickiej – autorki, która przyszła na świat w Suwałkach. Był to pretekst, by przybliżyć dzieciom słynną Suwalczankę i postacie, które powołała do życia w swojej najpopularniejszej książce „O Krasnoludkach i sierotce Marysi”. Sięgnęliśmy do motywów ekologicznych i społecznych tej powieści. Bo krasnoludek to postać stojąca na straży natury i osób będących w potrzebie – słabszych, biednych – dziś powiedzielibyśmy wykluczonych. Do projektu zaprosiliśmy dzieci w wieku od 7 do 10 lat, które uczestniczyły w procesie stworzenia słuchowiska. Pracując nad jego przygotowaniem, skupialiśmy się na otwieraniu ich na sztukę, współpracę i współdziałanie, a także uwrażliwialiśmy na piękno natury i zachęcaliśmy do dbania o nią. Dzieci miały okazję spróbować różnych form pracy twórczej (ruch, muzyka, sztuki plastyczne, zajęcia budujące zaufanie w grupie) i wrócić do kontaktu z własnym ciałem,

naturą, pracy z emocjami oraz doświadczenia współpracy z innymi. Podczas półkolonii bawiły się dźwiękiem, nagrywały odgłosy natury komórkami i profesjonalnym sprzętem, miksowały ścieżki dźwiękowe, pisały scenariusze, przeprowadzały wywiady, poznawały teatr improwizacji i ruchu – a wszystko to w formie zabawy.

Zaskakiwało nas to, że czasami propozycje, które wydawały nam się atrakcyjne dla dzieci, wcale takie dla nich nie były – i na odwrót: czasami najprostsze aktywności najbardziej je cieszyły.

MIR-aż?

REALIZATOR: Białołęcki Ośrodek Kultury

MIEJSCE: Warszawa

KOORDYNATORKA: Ewa Sawicka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Kama Fundichely, Nataliia Hniti, Justyna Jary, Aneta Laskowska, Alisa Makarenko, Klementyna Margolis, Aneta Muczyń, Krzysztof Rychta, Ewa Sawicka, Jolanta Sikorska

Projekt zrodził się z potrzeby rozmowy z młodymi ludźmi: chcieliśmy dowiedzieć się, w jakim świecie chcą żyć, jakie wartości są dla nich najważniejsze, czego potrzebują, czego się obawiają... Do dialogu zaprosiliśmy polsko-ukraińską młodzież. Podczas sierpniego, upalnego lata (w przyjemnie chłodnych przestrzeniach BOK) stworzyliśmy prawdziwy teatralny camp! Dwa tygodnie, wypełnione rozmowami, warsztatami, improwizacjami i próbami, pozwoliły nam lepiej poznać młodych artystów i artystki. I co najważniejsze: dać im możliwość wyrażenia siebie w różnorodnych formach ekspresji w bezpiecznej przestrzeni, w przyjaznej atmosferze, z otwartością na każdy pomysł. W procesie pracy osoby uczestniczące przeszły kolejne etapy powstawania spektaklu. Pracowały z tekstem, głosem, muzyką, ciałem, formami video i scenografią. Ich przewodnikami w tej twórczej podróży, byli doświadczeni artyści, którzy stworzyli pięć kolektywów: KOLEKTYW SŁOWA, KOLEKTYW RUCHU, KOLEKTYW DŹWIĘKU, KOLEKTYW VIDEO i KOLEKTYW FORMY I KOLORU. Poszczególne sekcje warsztatowe nazwaliśmy kolektywami, bo wspólne działanie było dla nas wartością nadrzędną. Staraliśmy się usłyszeć głos każdego, by na koniec tego artystycznego procesu przemówić jednym, wspólnym głosem. Młó-

dzież napisała własne teksty, razem szukaliśmy do nich ciekawych rozwiązań scenicznych. Wypracowany materiał, zdobyte umiejętności i zbudowane więzi, złożyły się na dwujęzyczny spektakl.

Zaskoczyło nas, jak bardzo twórcza i dojrzała jest młodzież i jak dużo ma do powiedzenia. Po jednym warsztacie z kreatywnego pisania młodzież stworzyła teksty, które były niemal gotowym materiałem na scenariusz.

У яких часах випало нам жити?

CIAŁOMOC

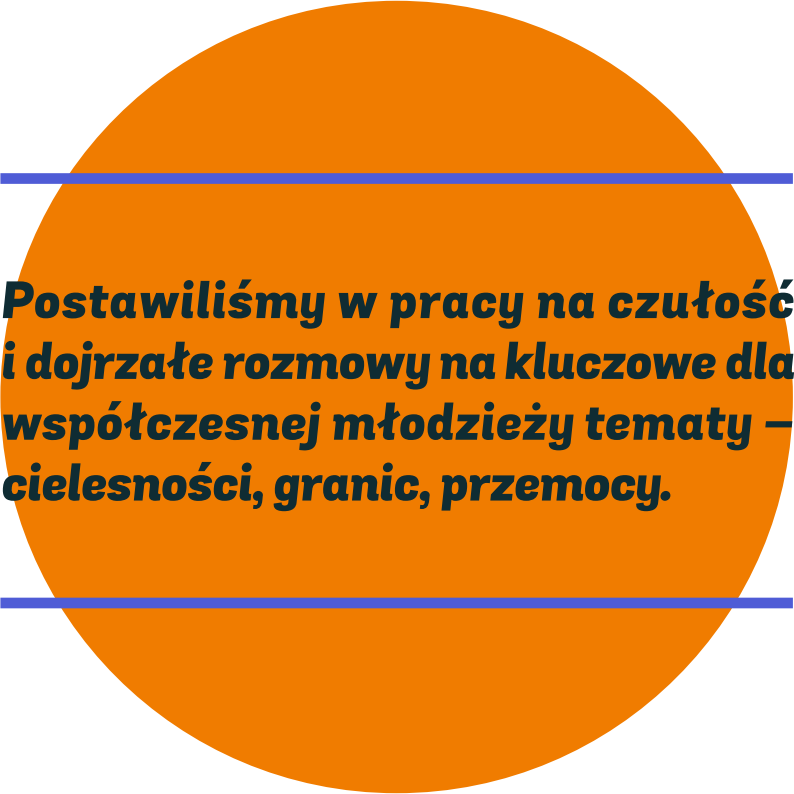
REALIZATOR: Fundacja Fala Nowej Kultury

MIEJSCE: Gdańsk

KOORDYNATORKA: Maria Pyrek

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Julianna Graczyk, Agata Gregorkiewicz, Natalia Królak, Małgorzata Polakowska, Marysia Pyrek, Julia Tymańska

Podczas naszych spotkań młodzież eksplorowała tematykę związaną z cielesnością, samoakceptacją, przemocą oraz hejtem. Podstawowym celem projektu było umożliwienie młodym ludziom wspólnego, twórczego spotkania, w którym będzie przestrzeń na ich własne historie. Oddaliśmy im pole do publicznej wypowiedzi o tym, co to znaczy mieć nastoletnie ciało, jakie są jego doświadczenia, granice, potrzeby i lęki. W działaniu uczestniczyły osoby w spektrum autyzmu, osoby z diagnozą ADHD, osoby z zaburzeniami osobowości, osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi. Każda z nich była mile widziana i akceptowana.

Postawiliśmy w pracy na czułość i dojrzałe rozmowy na kluczowe dla współczesnej młodzieży tematy – cielesności, granic, przemocy.

KOSMOS NIE MA GRANIC

REALIZATOR: Fundacja KONTRA/BANDA

MIEJSCE: Kowiesy

KOORDYNATORKA: Emilia Mazur

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Dominika Bremer, Justyna Dywańska, Joanna Kędzierska, Emilia Mazur, Anna Olszak, Mateusz Przygodziński, Paula Rudź

Wybraliśmy kosmos jako symbol tego, co łączy wszystkich ludzi. Osią naszego projektu była międzygalaktyczna podróż. Każdego dnia eksplorowaliśmy tematy związane ze współpracą, zespołowością, otwartością, integracją i różnorodnością. Przeprowadziliśmy trzy warsztaty artystyczne: „Cały kosmos się bawi” oparty na pedagogice zabawy, teatralno-dramaturgiczny „Na deskach Wszechświata” oraz plastyczno-scenograficzny „Dalej niż niebo”. Korzystaliśmy przede wszystkim z metod aktywizujących: inscenizacyjnych, problemowych, sytuacyjnych, burz mózgów. Finałem naszego projektu był spektakl, który przybrał formę szkolenia kadetów (rodziców, dziadków, rodzeństwa) Kosmicznej Akademii w Cowiesach. Załoga naszego statku dzieliła się tajemnicami swojej wiedzy oraz pokazywała, jak wygląda jej codzienne życie podczas podróży w kosmosie.

W naszym projekcie staraliśmy się na każdym kroku wzmacniać dzieci, oddawać im przestrzeń. Rozwinęliśmy swoją umiejętność szybkiego i elastycznego zmieniania planów w taki sposób, aby jak najlepiej odpowiedzieć na potrzeby i pytania uczestników i uczestniczek.

LATO W MIG

REALIZATOR: Krakowskie Forum Kultury

MIEJSCE: Kraków

KOORDYNATORKI: Joanna Augustyniak, Anna-Maria Peczyńska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Oksana Abdulla, Joanna Augustyniak, Agnieszka Karolczyk, Edyta Kozub, Jan Krakowian, Piotr Krawczyk, Agnieszka Szeptalin, Joanna Szewczyk, Katarzyna Maria Zawadzka, Piotr Berent, Szczepan Augustyniak

Naszym głównym celem była praca z dziećmi metodami niewerbalnymi: bazującymi na geście, ruchu, obrazie oraz języku migowym. Warsztaty miały charakter integracyjny – wzięły w nich udział dzieci słyszące oraz dzieci z rodzin osób Głuchych i słabosłyszących (narodowości polskiej oraz ukraińskiej). Warsztaty oparte były na autorskiej Metodzie Ruchu, Barwy i Dźwięku, która polegała na łączeniu nauki języka migowego z kolorami i dźwiękami. Skondensowanie tych elementów podczas nauki znaków pozwala na bardziej efektywne i trwalsze ich zapamiętywanie, a także nadaje nauce twórczy charakter. Dzieci wspólnie z instruktorami i instruktorkami opracowały język artystyczny przedstawienia. Różnorodne warsztaty były okazją do szukania nowych form ekspresji. Uczestnicy i uczestniczki wykonywali nie tylko zadania aktorskie, ale i zajmowali się zapleczem technicznym (obsługa kurtyny, technika akustyczna podczas spektaklu). Opracowanie i wystawienie udanego spektaklu w tak różnorodnej grupie było dla nas żywym dowodem na skuteczność naszych działań zmierzających do uwrażliwienia dzieci na odmienność i wyrażenia akceptacji dla niej. Entuzjazm widowni utwierdził nas w przekonaniu, że zamysł został zrealizowany.

Największym sukcesem naszego projektu jest zaangażowanie i integracja dzieci różnych narodowości – a więc posługujących się różnymi językami – w projekt teatralny. Dzieci mimo różnic kulturowych i językowych były w stanie wspólnie poszukiwać, rozwijać się i tworzyć! Cieszy nas wzmocnienie wrażliwości i tolerancji wśród dzieci biorących udział w warsztatach.

KLAMORY

REALIZATOR: Stowarzyszenie Otwarty Śląsk

MIEJSCE: Tychy

KOORDYNATORKI: Aleksandra Bednarz, Alina Bednarz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Agnieszka Bałaga-Okońska, Aleksandra Bednarz., Anna Białoń, Kamila Jarosińska, Oleksandra Odokiienko, Iga Słupska, Szymon Szewczyk

W projekcie wzięła udział trzydziestoosobowa grupa dzieci i młodzieży z Polski i Ukrainy w wieku 7–14 lat. W trakcie warsztatów sprawdzaliśmy, czym są dla nas przedmioty, jaką pełnią rolę w naszych życiach, a przede wszystkim używaliśmy ich w działaniach teatralnych. Na zajęciach powstały lalki, które sami od zera stworzyliśmy i posłużyły do budowania scen. Podczas warsztatów aktorskich przedmioty były inspiracją do uruchamiania ciała i tworzenia improwizacji ruchowych, pracy z emocjami i wyobraźnią. Na zajęciach muzycznych używaliśmy ich do tworzenia dźwięków i muzyki, którą wykorzystaliśmy na żywo w pokazie finałowym. Podczas zajęć plastycznych wybudowaliśmy wielkie instalacje z znalezionych w przestrzeni miasta, pozornie nikomu już niepotrzebnych rzeczy. Stworzyliśmy galerię i zaprosiliśmy do niej publiczność. Nie zabrakło także czasu na integrację, gry i zabawy, relacje w grupie i wspólnie spędzane przerwy na drugie śniadanie.

Projekt spotkał się z ogromnym zainteresowaniem wśród osób pochodzenia Ukraińskiego – przewyższyło to nasze oczekiwania i przewidywania! Wydaje się, że dużo łatwiej było nam dotrzeć i zaprosić do udziału osoby z Ukrainy niż z Polski.

PODRÓŻE LEGENDY

REALIZATOR: Teatr Rampa

MIEJSCE: Warszawa

KOORDYNATORKA: Katarzyna Szumlas

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Miłosz Bałyga, Joanna Górniak, Lena Holosiy, Mariya Severilova, Katarzyna Szumlas, Mariia Shtykh, Krystyna Velychko, Ewa Woźniak

W projekcie sięgnęliśmy po metodykę rozwijaną przez Elenę Makarovą. Specjalizująca się w traumie wojennej arteterapeutka przekazała nam zestaw zadań, które zmierzają do wzmocnienia poczucia spokoju i spełnienia osób z doświadczeniem utraty bezpieczeństwa. Podążając za jej wskazówkami organizowaliśmy zajęcia integracyjne oraz artystyczne, które umożliwiały transponowanie opowieści z podróży i opowieści z rodzinnego domu na wiele technik artystycznych. Ćwiczenia z intuicyjnego formowania obiektów pozwalały uczestnikom i uczestniczkom na całkowite skupienie się na tym, co czują oraz na tym czego potrzebują. Ważnym aspektem warsztatowym była praca z formami lakowymi i elementami kostiumów, które dzieci przygotowywały z papierów, liści i gałęzi. Zwracaliśmy się w stronę wnętrza osób uczestniczących, jednocześnie celebrując każdą oznakę rodzącej się więzi społecznej. W trakcie zajęć nie brakowało zmian – chcieliśmy doprowadzić do akceptacji zmiany jako stanu twórczo spełniającego. Scenariusz finałowego pokazu dzieci postanowiły odgrywać na swoich warunkach, negocjując nieustannie warianty, dążąc do prostoty i czytelności prezentowanej przez nie opowieści.

Zaskoczyło nas, że dzieci uczące się w tej samej szkole od kilku miesięcy absolutnie nic o sobie nie wiedzą. Okazało się jednak, że także zaskakująco szybko można to zmienić, podążając tropem legend.

ODWAŻNI W CODZIENNOŚCI

REALIZATOR: Fundacja Teatr Układ Formalny

MIEJSCE: Wrocław

KOORDYNATORKI: Paulina Mikuśkiewicz, Monika Gryczyńska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Judyta Berłowska, Nieszka Bogustawska, Paulina Mikuśkiewicz, Maria Mordarska, Adam Michał Pietrzak, Rafał Pietrzak, Lilia Pletnieva, Maciej Rabski, Eliza Yakunina

Chcieliśmy, aby projekt wspierał integrację dzieci ukraińskich i polskich. Inspiracją była dla nas praca organizacji Hebraz de Paz prowadzonej przez Juana Gutiérreza. Gutiérrez podkreśla, że wszystkie międzynarodowe konflikty mają źródła w codzienności. Pandemia i inwazja na Ukrainę mają drastyczny wpływ na funkcjonowanie ludzi w obliczu kryzysu – szczególnie dzieci. Priorytetem była integracja oraz budowanie relacji, aby najmłodsze pokolenie nauczyło się dialogu międzykulturowego i przeciwdziałania przemocy rówieśniczej. Stworzyliśmy gry RPG inspirowane mitologią słowiańską – w oparciu o nią zbudowaliśmy świat, do którego zabraliśmy dzieci. Wcieliły się w nim w wykreowanych przez siebie bohaterów.

Największym sukcesem naszego projektu jest realna integracja osób uczestniczących z Polski i z Ukrainy. Znalazły one w sobie wsparcie i zapoczątkowały przyjaźnie, które – mamy nadzieję – będą trwały przez długi czas.

NIE TRZEBA SŁÓW...

REALIZATOR: Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku

MIEJSCE: Ciechocinek

KOORDYNATOR: Agnieszka Dąbrowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Agnieszka Dąbrowska, Aleksandra Habowska, Magdalena Jasińska, Grzegorz Kaźmierski, Aleksandra Skorupa

Chcieliśmy, by nasz projekt pomógł w budowaniu uważności na drugiego człowieka – na jego możliwości i potrzeby. Staraliśmy się rozbudzić w dzieciach namysł nad mocą wypowiedzianych słów i zachęcić do odkrywania alternatywnych sposobów ekspresji i komunikacji. Włączyliśmy do grupy osoby z niepełnosprawnościami oraz dzieci uchodźcze, grupowy kontrakt powstał więc w dwóch językach. Skorzystaliśmy z metod pedagogiki zabawy i teatru – dzieci miały własną przestrzeń do działań twórczych, poznawania siebie i rozwoju. Przeprowadziliśmy warsztaty dotyczące komunikacji bez przemocy.

Okazało się, że temat hejtu jest niezwykle ważnym problemem wśród dzieci. Wymyślaliśmy świat, w którym to nie słowa mają największą moc. Świat, w którym jesteśmy na siebie uważni i dla siebie dostępni. Przeprowadziliśmy eksperyment, w trakcie którego przestaliśmy mówić i zaczęliśmy szukać innych sposobów komunikacji. Rozmawialiśmy o słowach, które są najważniejsze i świecie bez słów. Sprawdzaliśmy, ile możemy przekazać za pomocą naszych min i gestów, a także czynów, działania. Odkrywaliśmy, jak duże moce tkwią w sztuce – co możemy przekazać za pomocą obrazów, kolorów, muzyki i dźwięków oraz połączenia ich ze sobą. Sprawdzaliśmy, co potrafią przekazać nasze ciała, gdy usta milczą. Uruchamialiśmy wszystkie zmysły, by wspólnie

doświadczać świata i poprzez sztukę nazywać go na nowo. W efekcie powstał spektakl o mocy i prze-mocy słów, o burzeniu i budowaniu mostów między ludźmi.

Podczas realizacji Lata w teatrze okazało się, że nasze programowe, merytoryczne założenia trzeba na chwilę odsunąć na bok, by ponownie postuchać dzieci i dopasować działania do ich potrzeb. Niby o tym wiemy, a jednak zawsze nas to trochę zaskakuje. Bardzo dużo czasu w tym roku zajęły nam rozmowy z dziećmiakami i praca pedagogiczna. Było sporo konfliktów między nimi. Zaskoczyło nas też to, że spektakl o mocy słów i hejcie tak mocno rezonował z publicznością. To jest wielki temat.

W NAS JEST DUCH GÓR

REALIZATOR: Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Aktywności
w Szklarskiej Porębie

MIEJSCE: Szklarska Poręba

KOORDYNATORZY: Jan Łuć, Kamil Retkiewicz

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Julia Jędruszkowiak, Klaudia Kręcisz, Jan Łuć, Jakub Mieszala, Kamil Retkiewicz

Miejsca, w których żyjemy, zachowują w sobie pamięć przeszłości – świata ludzi, którzy zbudowali i ukonstytuowali znaną nam dzisiaj przestrzeń. Świata przyrody, który przez miliony lat kształtował to, co dzisiaj stanowi widok za oknem. I świata wierzeń, który nadawał sens codzienności, ucząc właściwych postaw wobec otoczenia. Tę funkcję dzisiaj pełni ekologia. Naszym celem było sensualne zobrazowanie uczestnikom zjawiska permakultury – traktowania wszystkich stworzeń, nie tylko żyjących, jak dzieła sztuki. Tak jak obrazy czy książki – natura może nas poruszać, uczyć, bawić i uspokajać. Spotkaliśmy się z bogactwem natury, jakie oferuje Szklarska Poręba. Część warsztatowa przebiegała w pełnej otwartości na różnorodne formy wrażliwości. Pracowaliśmy w jednej grupie. W pierwszym tygodniu skupiliśmy się na zapoznaniu w gronie uczestników i uczestniczek oraz tematyce związanej z komunikacją. W drugim przeszliśmy do aktywności związanych z teatrem i pracy w kontakcie z naturą.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczył nas brak potrzeby przebywania w przygotowanej sali do ćwiczeń – większość czasu spędziliśmy na dworze.

PRACOWNIA DOM DZIECI

REALIZATOR: Stowarzyszenie Rzeczpospolita Norwidowska

MIEJSCE: Strachówka

KOORDYNATORKA: Grażyna Kapaon

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Artur Endler, Grażyna Kopeć, Natalia Leszczyńska

W planie pracy już na etapie pomysłu i konstruowania wniosku założyliśmy elastyczność i podążanie za potrzebami uczestników. Łączaliśmy działania teatralne i plastyczne, główną formą naszych działań był performans.

Wybieraliśmy się na wyprawę w okoliczne „ciekawe miejsca”. Po drodze poszukiwaliśmy skarbów, a potem – zainspirowani Pippi Pończoszanką – nadawaliśmy im wartość, konstruując z nich wystawę. Często korzystaliśmy z sal szkolnych: w nich konstruowaliśmy lalki, zapoznawaliśmy się z twórczością wybranych performerów oraz obejrzelśmy fragmenty serialu o Pippi z 1969 roku.

W drugim tygodniu skupiliśmy się na tworzeniu finałowego pokazu. Stworzyliśmy kostiumy metodą upcyklingu ubrań, zaprojektowaliśmy Dom Dzieci – wielką konstrukcję, która stanęła na placu zabaw. Zbudowaliśmy totemy i zawiesiliśmy je w ogrodzie. Nagraliśmy mnóstwo dźwięków i improwizacji głosowych, które potem stały się ścieżką dźwiękową naszej instalacji performatywnej. Przygotowaliśmy też nagranie rozmowy, którą połączyliśmy z dźwiękami głębin oceanu. Wytoczyliśmy trasę przejścia przez teren szkoły, która prowadziła przez przygotowane pokoje doświadczeń. Wszystkie te przestrzenie zaaranżowaliśmy, przy-

dzielając uczestnikom i uczestniczkom role przewodniczek i przewodników, performerek i performerów, którzy poprowadzą gości przez pokoje doświadczeń aż do Domu Dzieci w ogrodzie. W tych przestrzeniach odbyło się finałowe spotkanie. W międzyczasie udało nam się korzystać ze słońca i chlapać się wodą (niech żyją zraszacze ogrodowe i upały!).

Największym sukcesem naszego projektu jest to, że nie złamaliśmy zasad, jakimi rządzi się świat Pippi-anarchistki. Rozsadzaliśmy wszystkie trzeba, musisz, tak się nie robi. Każdego dnia dzieciaki wracały zadowolone na nasze zajęcia, a na koniec mówiły, że było fajniej, niż się spodziewały.

PomigajMY SIĘ RAZEM W JEDWABNIE!

REALIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury w Jedwabnie

MIEJSCE: Jedwabno

KOORDYNATOR: Adam Cudak

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Adam Cudak, Patrycja Grabowska, Milena Krajza, Małgorzata Mickiewicz, Natalia Świniarska, Dominika Wyszyńska

Grupa biorąca udział w projekcie składała się z dzieci słyszących, słabosłyszących oraz dzieci CODA. Głównym celem naszego projektu było znalezienie sposobów komunikacji osób, które w różnorodny sposób postrzegają rzeczywistość oraz inaczej odbierają bodźce zewnętrzne. Miało to znaczący wpływ na integrację uczestników słabosłyszących z dziećmi słyszącymi.

Zajęcia przebiegały dwutorowo. Uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy: gdy jedna z nich miała zajęcia ruchowo-teatralne, druga uczyła się języka migowego. W kolejnym tygodniu rozpoczęły się wspólne prace nad spektaklem. W pokazie finałowym wykorzystano teatr cieni, wspólnie przygotowaną scenografię oraz elementy języka migowego, którego dzieci nauczyły się podczas spotkań.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyły nas współpraca uczestników oraz chęć niesienia sobie wzajemnej pomocy, wyrozumiałość w stosunku do siebie i swoich możliwości. Dodatkowym zaskoczeniem była wysoka frekwencja podczas zajęć oraz duże zainteresowanie projektem ze strony mieszkańców. Okazało się, że dzieci bardzo chętnie uczyły się języka migowego i sprawiało im to dużą przyjemność.

ZAMKOWE WIDZIADŁO

REALIZATOR: Miejsko–Gminny Dom Kultury w Otmuchowie

MIEJSCE: Otmuchów

KOORDYNATORKA: Agnieszka Juszczyk

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Marcin Drzazga, Adrian Dwornicki, Agnieszka Juszczyk, Sebastian Juszczyk, Małgorzata Kulczycka, Łukasz Pałkiewicz SZATT, Agata Szmytka

Punktem wyjścia działań projektowych były opowieści związane z historią miasta Otmuchów, szczególnie z Zamkiem Biskupim, którego historia sięga pierwszej połowy XII wieku i który kryje wiele ciekawych, a zarazem przerażających, tajemnic. Zależało nam, by uczestniczki i uczestnicy lepiej poznali swoje otoczenie, ale też przeżyli wakacyjny dreszcz emocji! Skonstruowaliśmy nasze działania twórcze tak, by uruchomić w młodych ludziach punkt widzenia odkrywcy – kogoś, kto bada i poszukuje. Dlatego pierwszy tydzień miał formułę gry terenowej łączącej się z eksploracją miejskiej przestrzeni. W zakamarkach miasta i zamku dzieci odkrywały tajemnice, opowieści, zagadki i teatralne zadania. W drugim tygodniu osoby uczestniczące pod okiem kadry projektu przekładały swoje odkrycia na język teatru, filmu, muzyki i sztuki. Chcieliśmy inspirować dzieciaki miejscem i opowieściami oraz uruchamiać w nich potencjał performatywnego przetwarzania zdobytego materiału. Osoby prowadzące były mentorami i mentorkami czuwającymi nad grupą, a dzieci pod ich okiem tworzyły muzykę, tekst i choreografię. Efektem tych działań był pokaz finałowy, który w zabawny, szczerzy i poruszający sposób mówił o lęku, zabawie, o przeżyciach i przemyśleniach dzieci.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas, że doświadczenie prowadzących to nie wszystko i pomimo pracy we wcześniejszych edycjach programu, każda grupa / miejsce / temat ma swoją specyfikę i należy być uważnym, by każda osoba prowadząca i uczestnicząca czuła się dobrze na warsztatach.

LOST IN TRANSLATION

REALIZATOR: Międzynarodowe Centrum Kultury Nowy Teatr

MIEJSCE: Warszawa

KOORDYNATORZY: Jakub Drzastwa, Helena Świegocka

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Jakub Drzastwa, Jędrzej Fulara, Tomasz Grabowski, Julia Leidik, Kristina Liuba, Eugene Kanaplev, Igor Shugaleev, Magdalena Sowul

Projekt wypływał z refleksji nad procesami tłumaczeń i przekładów w wielokulturowym społeczeństwie, w którym obecnie funkcjonujemy. Chcieliśmy podjąć temat, który wesprze budowanie empatii społecznej i kulturowej oraz rozwinąć kompetencje dialogu międzykulturowego. Choć coraz częściej porusza się temat psychiki, naszych potrzeb emocjonalnych, to trudno zatrzymać się na własnym wnętrzu w pędzącym świecie obrazków i krótkich komunikatów. W pracy nad przygotowaniem pokazu zadawaliśmy pytania: jak wystawić to, co znajduje się między słowami? Jak zachować swój język, a jednocześnie znaleźć ten wspólny dla wszystkich? Przebyliśmy podróż po stacjach-emocjach, zatrzymując się na każdej z nich, przyglądając się jej, zauważając ją. W tę podróż zaprosiliśmy podczas pokazu finałowego także publiczność. Ostatnim naszym przystankiem była „miłość”. Ale może to tak naprawdę pierwszy i najważniejszy przystanek?

Największym sukcesem naszego projektu jest działanie w jednej bardzo różnorodnej grupie, wspólne tworzenie i rozwój kreatywności w młodych. Dało nam to poczucie wspólnoty w różnorodności.

GRZECZNE

REALIZATOR: Stowarzyszenie Kolektyw Kobietostan

MIEJSCE: Zawiercie

KOORDYNATORKI: Martyna Dębowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Urszula Andruszko, Agnieszka Bresler, Martyna Dębowska, Iwona Konecka, Anna Skubik

Projekt „Grzeczne” powstał z myślą o wychowankach Zakładu Poprawczego w Zawierciu. Kontekstami literackimi, z których korzystaliśmy była książka Gro Dahle i Svein Nyhus „Grzeczna” (opowiadająca historię Lusi, która była „tak grzeczna, że pewnego dnia zniknęła”), a także fragmenty „Kieszonkowego Atlasu Kobiet” Sylwii Chutnik. Historia Lusi była dla nas odważną próbą ukazania postaw wielu kobiet, które w procesie socjalizacji podobnie jak bohaterka wtopiły się w ścianę i zniknęły, nie mogąc zabrać głosu i zostać usłyszanymi. Pracowaliśmy metodami pedagogiki teatru w czujnym otwarciu na refleksje i propozycje uczestniczek – dążyliśmy do ich wzmocnienia poprzez oddanie im dużej przestrzeni decydowania o treści i kształcie artystycznym przedstawienia. Działaliśmy możliwe najmniej hierarchicznie w oparciu o potencjały uczestniczek i konsensus wypracowany w grupie. Każdy dzień warsztatowy zaczynałyśmy i kończyłyśmy wspólną rozmową. W pierwszym tygodniu warsztatowym uczestniczki brały udział w zajęciach teatralnych mających na celu uruchomienie procesu budowania zespołowości oraz w bloku psychologicznym i warsztatach plastycznych. Drugi tydzień projektu przybrał bardziej produkcyjny charakter – wspólnie tworzyłyśmy choreografię, wybijałyśmy rytm, tańczyłyśmy hakę, śpiewałyśmy i rapowałyśmy oraz realizowałyśmy ułożoną wcześniej linię dramaturgiczną pokazu.

Finał był swoistą wędrownką, w której uczestniczki głośno wyrażały siebie, tańczyły taniec wojowniczy, śpiewały napisane przez siebie teksty, przedzierały materiałową ścianę, wykrzykując swoje imię.

Największym sukcesem naszego projektu jest realna zmiana, która dokonała się w uczestniczkach pod wpływem prowadzonych warsztatów oraz realizacji pokazu finałowego. Dzięki projektowi „Grzeczne” udało się wzmocnić młode kobiety przebywające w Zakładzie Poprawczym w Zawierciu, zwiększając ich poczucie własnej wartości, świadomość stawiania granic, asertywność, umiejętność pracy w grupie.

PRZYJACIEL NIEDOSKONAŁY

REALIZATOR: Stowarzyszenie Smak Przygody

MIEJSCE: Grąbkowo

KOORDYNATORKA: Anna Gołębiowska-Rusak

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Anna Gołębiowska-Rusak, Ewa Formela, Jan Korwin-Kochanowski, Renata Makowska-Furdyna, Renata Miskowska, Julia Świątek

Realizacja projektu w ramach Lata w teatrze stała się dużym wydarzeniem w naszej gminie, która jest znacznie oddalona od instytucji kultury. Przybliżaliśmy teatr lokalnej społeczności, pokazując, że może on być przyjazny, zrozumiały i „na wyciągnięcie ręki”. Pokaz finałowy stał się wielkim świętem teatru. W realizację projektu włączyło się wiele instytucji gminnych, osób prywatnych. Uczestnicy i uczestniczki warsztatów angażowali w lato swoje rodziny, znajomych, którzy odwiedzali nas na zajęciach. Skupiliśmy się na tematyce i procesie budowania relacji, przyjaźni uwzględniających różnice i słabości każdego człowieka. Nasze słowa klucze to: przyjaźń, miłość, różnorodność, tolerancja, akceptacja, życzliwość, lojalność, empatia, porozumienie, zgoda, współpraca. Do projektu zaprosiliśmy dzieci z Ukrainy. Pomimo początkowych trudności z integracją w finale polskie dzieci śpiewały po ukraińsku, zaś ukraińskie mówiły polskie sentencje. Przyjęliśmy zasadę całkowitej otwartości na pomysły dzieci, dając im poczucie bezpieczeństwa i pewność, że nie zostaną skrytykowane. Dzięki temu bez obaw wyrażały swoje emocje, pragnienia i lęki. Bardzo ważna okazała się rozmowa, czytanie literatury, uwaga i czas poświę-

cony dzieciom. Uczestnicy i uczestniczki projektu podnieśli wiarę w własne siły, rozwinęli akceptację dla różnorodności, powiększyli empatię, zainteresowali się sztuką.

Udało nam się stworzyć wydarzenie, w którym uczestniczyła lokalna społeczność – zaangażowały się w nie rodziny i znajomi uczestników, instytucje oraz przedsiębiorcy. Projekt odbił się bardzo szerokim echem w całej gminie. Pojawiły się liczne głosy, o konieczności stworzenia zajęć teatralnych w Gminnym Ośrodku Kultury.

DZIECI I RYBY GŁOSU NIE MAJĄ?

REALIZATOR: Teatr Przypadków Feralnych

MIEJSCE: Kotlin

KOORDYNATORKA: Marta Łokietek

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Julia Błaszczuk, Joanna Łucja Cichoń,
Magdalena Kierzek, Julia Lizurek, Marta Łokietek

W naszym teatralnym procesie twórczym staraliśmy się wyjść na-przeciw krzywdzącym hasłom często powtarzanym dzieciom – jak tytułowe „Dzieci i ryby głosu nie mają”. Prowadziliśmy rozmowy i warsztaty z dziećmi na temat poczucia własnej wartości, budowa-nia pewności siebie, marzeń i rozczarowań, presji narzucanej przez otoczenie, rodzinę i szkołę... Poznawaliśmy wspólnie swoje talenty i antytalenty, dbając o poczucie bycia wystarczającym. Ta podróż doprowadziła nas do zmanifestowania głosu dzieci podczas Para-dy Teatralnej oraz w pokazie finałowym spektaklu, do którego sce-nariusz powstał na podstawie opowiadania jednej z najmłodszych uczestniczek.

Podczas realizacji Lata w teatrze najbardziej zaskoczyło nas ogromne wsparcie i pomoc otrzymane pod-czas realizacji projektu. Dzięki ko-ordynatorcom programu z Instytutu Teatralnego, dodatkowym warszta-tom i poznaniu innych beneficjen-tów w trakcie spotkania majowego na żywo czuliśmy się uskrzydleni i gotowi na zrealizowanie naszego projektowego marzenia.

WARSZTATY TEATRALNE DLA MŁODZIEŻY POLSKO -UKRAIŃSKIEJ

REALIZATOR: Fundacja Rozwoju i Promocji Kultury VIA CULTURAE

MIEJSCE: Łódź

KOORDYNATORK: Igor Mertyn

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Piotr Choma, Anita Mertyn, Igor Mertyn, Mariusz Saniternik, Olena Semeniuk, Maciej Wojtyszko, Rafał Zięba

Głównym założeniem projektu było zachęcenie młodzieży do twórczego działania opartego na samorozwoju – pokazanie i nauczenie wyrażania siebie poprzez rozmaite formy teatralne, szczególnie improwizację. Projekt można podzielić na dwa moduły – pierwszy inspirowany był Teatrem Forum i odnosił się do doświadczeń młodzieży z czasu pandemii i wojny w Ukrainie, drugi był poświęcony scenografii i operowaniu światłem. Ważnym założeniem pracy w drugim module było poszukiwanie form ekspresji, dzięki którym uczestnicy i uczestniczki mogli wyrażać siebie, swoje emocje, a jednocześnie w sposób niebezpośredni opowiedzieć swoje historie. Postawiliśmy na formę wyrazu, która pozwoliła używać języka symbolicznego, wejść w świat abstrakcji i wyobraźni wykorzystując do tego światło. Młó-

dzieżą opowiadała na scenie historie zakorzenione w ich doświadczeniach i kulturach, z których pochodzą. Wspólnie stwarzaliśmy nową jakość porozumienia na poziomie wyobraźni i muzyki. Naszym celem było budowanie wspólnych bezpiecznych przestrzeni i oswojenie się z innością.

Największym sukcesem naszego projektu jest integracja młodzieży pochodzącej z różnych środowisk.

Lato w teatrze+

2022

MAGIA W SĄSIEDZTWIE

REALIZATOR: Dom Kultury w Strzelnie + Gminny Ośrodek Kultury w Wilczynie

MIEJSCE: Strzelno

KOORDYNATORZY: Paweł Gębala, Janusz Korzeniewski

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Krzysztof Buzow, Marta Buzow, Agnieszka Dąbrowska, Aleksandra Habowska, Magdalena Jasińska, Edyta Kasprzyk

Zachęceni konsultacją z młodzieżą ze Strzelna i Wilczyna jako temat przewodni tegorocznego projektu wybraliśmy szeroko rozumianą magię. Inspirowaliśmy się dziełami J.K. Rowling. W dwóch niewielkich miejscowościach oddalonych od siebie o zaledwie 25 km powstały w projekcie czarodziejskie szkoły: Bractwo Św. Kolumny ze Strzelna oraz Konwent Wilczej Głowy z Wilczyna miały wziąć udział w wielkim Turnieju Magicznym. Obie szkoły dysponowały swoimi wspaniałymi i unikalnymi talentami, ich uczniowie uczyli się nad nimi panować, a przy okazji poznali wiele trików, sztuczek i zaklęć. Uczestnicy dowiedzieli się, na czym polegają ich moce i jak odpowiadają one na potrzeby naszego świata. Dużo dyskutowaliśmy na temat „słów mocy”, czyli zwrotów, które kształtują otaczającą nas rzeczywistość – jak możemy wyrażać nasze emocje? Aby lepiej się zapoznać i przyzwyczaić do „nowego” miejsca, pierwszy tydzień półkolonii zrealizowaliśmy w Strzelnie, natomiast drugi w Wilczynie. Wszystkie zajęcia przygotowywały do stworzenia „Turnieju Magicznego” – wydarzenia finałowego, którego przebieg zaplanowali uczestnicy. Zaprosiliśmy

gości oraz lokalne media. Przedstawienie teatralne opowiadało o losach kilku młodych czarodziejów, którzy tuż przed rozpoczęciem Turnieju, musieli zmierzyć się ze złymi wiedźmami. Szczęśliwie wszystko dobrze się skończyło, a wiedźmy zrozumiały swoje błędy i poznały moc przyjaźni. Dla nas jako kadry projektu magiczne jest to, że dwie grupy dzieci, z których większość wcześniej się nie znała, nawiązały tak silne relacje i zjednoczyły w działaniu.

**Dzieci nie widzą granic na zasadzie –
ty jesteś ze Strzelna, a ty z Wilczyna.**

WOLNI DUCHEM, CZYLI INDIAŃSKIE LATO W LUBIEWIE

REALIZATOR: Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo + Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie

MIEJSCE: Lubiewo

KOORDYNATORKA: Izabela Kotłęga

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Justyna Barwik, Krystyna Deręgowska, Izabela Kotłęga, Edyta Soboczyńska, Beata Walenty, Piotr Wlizło, Joanna Wlizło

Podczas wakacji podejmowaliśmy temat wolności, odwołując się do świata Indian. Uczestnicy i uczestniczki w pierwszej kolejności poznawali codzienne życie Indian Ameryki Północnej (elementy stroju, wyposażenie tipi, zabawki czy instrumenty) oraz rytuały. Następnie przeszliśmy do głębszego etapu poznania indiańskiej kultury: życia w równowadze i harmonii ze światem, szacunku do natury, budowania wspólnoty, komunikacji opartej na partnerstwie i szacunku. Staliśmy się plemieniem Dzikich Bizonów. Każdy z nas wybrał sobie nowe indiańskie imię. Pracowaliśmy w trzech kręgach warsztatowych: tańca, znaków i gestów oraz rękodzieła. Moc kręgu poznawaliśmy również w czasie wspólnych momentów: powitania dnia czy rytuału snucia indiańskich opowieści. Stworzyliśmy historię naszego plemie-

nia i zaprezentowaliśmy ją w czasie finałowego widowiska, włączając widzów do naszej wspólnoty. Najważniejsza dla grupy okazała się pieśń mocy. Jest to ich autorska pieśń i jak młodzi sami powiedzieli „jest ona dla nas najważniejsza”.

Najwięcej energii wymagało od nas zadbanie o włączanie dzieci. Nasza cierpliwość, a także świadomość celu przyniosły efekty! Emocje podczas finału były niesamowite, zwłaszcza gdy dzieciaki przejęły mikrofon i spontanicznie dziękowały rodzicom, że je zapisali na półkolonie i mogły poznać wspaniałych prowadzących oraz nowe koleżanki i kolegów, a także mówiły, że serce pęka, bo projekt się już kończy.

BŁĘKITNA KROPKA

REALIZATOR: Fundacja Teatr Latarnia + Gminne Centrum Kultury w Gródku

MIEJSCE: Gródek / Załuki

KOORDYNATOR: Mateusz Tymura

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Aniela Andrejczyk, Paula Czarnecka, Adam Frankiewicz, Sebastian Łukaszuk, Maria Mieleszko, Michał Stankiewicz, Dorota Sulżyk, Magdalena Toczydłowska, Anna Trochimczyk, Błażej Twarowski, Mateusz Tymura

„Spójrz na tę kropkę. To nasz dom. To my. Na niej wszyscy, których kochasz, których znasz. O których kiedykolwiek słyszałeś.” Carl Sagan
Podczas naszego letniego spotkania w wiosce Załuki na Podlasiu poleciliśmy w kosmos teatralną raketą z najważniejszą misją w historii ludzkości. Jedną z inspiracji było wystrzelenie sond Voyager w 1977 roku – zabrały one ze sobą „Złote nagrania”, czyli dźwięki i obrazy mające ukazać różnorodność życia i kultur na Ziemi. Przeznaczone były dla pozaziemskich cywilizacji i ludzi z przyszłości, którzy zdołaliby je odnaleźć. W projekcie pytaliśmy uczestników, co byśmy dzisiaj wystali z naszej Gminy Gródek? Jak chcielibyśmy zostać zapamiętani? Czym chcielibyśmy się pochwalić? Co chcielibyśmy przekazać przyszłym pokoleniom? Co chcielibyśmy im powiedzieć? Jak widzimy siebie? Czy nasze życie jest piękne? Jakie małe i wielkie „skarby”, chcielibyśmy zabrać ze sobą w kosmiczną dał, aby zachować je na zawsze?

Pracowaliśmy w czterech grupach: teatralno-tanecznej, plastycznej, muzycznej i reporterskiej. Grupa teatralna z wielkim zapałem tre-

nowała, aby sprostać niełatwej roli kosmonautów, którzy wyruszyli w najtrudniejszą misję swojego życia. Grupa plastyczna projektowała kosmiczne skafandry, budowała ze złomu najnowocześniejsze pistolety, skanery, łaziki i anteny kosmiczne. Dodatkowo przygotowała dwa kosmiczne murale, które zdobiją przystanki w naszej gminie. Grupa muzyczna przetwarzała wszystko, co wydobywa dźwięk w elektroniczną muzykę kosmosu, a grupa reporterska rozmawiała z niezliczoną ilością osób, pytając, co dla nich jest największym skarbem.

Podczas pokazu udało nam się stworzyć prawdziwie kosmiczną, a jednocześnie intymną atmosferę. Złapaliśmy ten ulotny moment, zatrzymaliśmy się chwilę i wysyciliśmy ją wspólną ideą i przestaniem, byliśmy razem, prowadzeni przez naszą drużynę kosmonautów. To było celem. To się spełniło. To dla nas najważniejsze.

PIEŚŃ NASZA

REALIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury w Górznie + Centrum Kultury i Sportu w Osieku

MIEJSCE: Górzno

KOORDYNATORKA: Agnieszka Drelich-Magdziak

ZESPÓŁ PROJEKTOWY: Agnieszka Drelich-Magdziak, Sylwia Maćkiewicz, Krzysztof Magdziak, Nastia Magdziak, Zelia Magdziak, Jowita Radzimska, Tina Smerdel, Emilia Sulej, Piotr Wlizło, Michał Wolniak

Projekt osnuliśmy wokół opowieści o Maculele, chłopcu, który stanął w obronie swojej wioski i choć sam zginął, to jednak dał innym odwagę do walki o swoje ideały. W centrum Górzna przez dwa tygodnie tkaliśmy duży kokon, który był schronem, miejscem przemyśleń i interakcji z mieszkańcami. Pracowaliśmy w grupie polsko-ukraińskiej. Uczestnicy mieli do wyboru warsztaty teatralne, plastyczne, capoeiry, reporterskie oraz Mikrokosmosu miejsca. Warsztat reporterski skupił się na historiach lokalnych i sprawdzaniu, co ludzie rozumieją pod hasłem „odwaga”. Warsztat teatralny pomagał w pisaniu opowieści o odwadze oraz w zaprezentowaniu historii Maculele. Warsztaty capoeiry pokazały taniec Maculele. Natomiast warsztaty Mikrokosmosu miejsca dały uczestnikom możliwość skupienia się na tu i teraz, refleksji nad tym, kim są i co jest dla nich ważne. Pokaz finałowy był swoistą wędrówką po Górznie śladami historii o naszych mniejszych i większych odwagach i o samym Maculele.

Dla nas sukcesem jest pokojowy charakter projektu i to, że panowała w nim atmosfera wzajemnej pomocy pomiędzy starszymi i młodszymi.

2022

Łało w teatrze